

INTERNATIONALISTISKA ARBETARORGANISATIONENS MANIFEST

Kommunismen som rörelse
Sambandet mellan vetenskap och organisering
Återuppbyggnaden av den proletära internationalismen

Utgiven av Internationalistiska arbetarorganisationen

oktober 2026

Detta manifest bygger på mer än fyra decenniers erfarenheter av kamp, organisering och teoretiskt arbete inom arbetarrörelsen. Erfarenheterna har sina rötter i organiserad revolutionär verksamhet i Iran, i arbetet med att organisera arbetarnas och andra förtryckta grupper strider och i försöken att dra lärdom av den tidens politiska nederlag. Under de följande åren blev arbetet bland migrerande arbetare och flyktingar, utgivningen av Internationalistiska Kuriren och strävan att utveckla en kommunistisk strömning inom arbetarrörelsen nya möjligheter att pröva erfarenheterna i praktiken och ompröva tidigare slutsatser. Internationalistiska arbetarorganisationens framväxt var inte början på denna historia, utan ett nytt steg i dess utveckling.

Ur den verkliga kampen har grundläggande frågor gång på gång vuxit fram. Hur kan arbetarorganisationer skiljas från arbetarklassens självständiga kamp? Hur kan revolutionär teori bli något som partier och specialister gör anspråk på att förvalta? Vilka uppgifter ställer nederlagen för 1900-talets revolutioner, förändringarna i arbetets organisering, kapitalets historiska kris och de alltmer utbredda krigen inför kommunister inom arbetarrörelsen? Vi har sökt svaren inte genom att upprepa ärvda program, utan genom att förena arbetarnas kollektiva erfarenheter med historisk kritik och teoretisk forskning. Manifestet formulerar de viktigaste slutsatserna av detta arbete och den politiska inriktning som vuxit fram ur det.

Manifestet publiceras när Internationalistiska arbetarorganisationen går in i en ny fas av sin verksamhet och utarbetar sin politiska plattform. Plattformen och manifestet är inte fristående texter vid sidan av arbetarrörelsens levande kamp. Plattformen formulerar organisationens politiska ståndpunkter och inriktning, medan manifestet samlar deras historiska grund, teoretiska kritik och internationalistiska perspektiv till en sammanhängande framställning. Samtidigt har organisationen inlett utgivningen av Politiska Kuriren, Internationalistiska Kuriren, Arbetarnas Kunskapskurir och Internationalistiska Pamfletter, var och en med sin särskilda uppgift. Publikationerna är inte isolerade verksamheter för att producera texter. De syftar till att knyta samman det löpande politiska arbetet, erfarenheterna av arbetarnas organisering, vetenskaplig forskning och historisk kritik. Därigenom lägger de också grunden för fördjupade studier och mer specialiserade plattformar om kapitalets kris, organisationsfrågan och den revolutionära strategin.

Men ingen tidskrift och ingen teoretisk text kan ersätta deltagandet i arbetarnas strider och arbetarnas självständiga organisering. Vårt nuvarande utgivningsprogram är tidsbegränsat och anpassat till rörelsens behov och organisationens praktiska möjligheter. Vi ser därför inte manifestet som slutpunkten för ett forskningsarbete eller som en förklaring om att en politisk strömning har grundats utanför arbetarklassen. Det uttrycker ett nytt skede i arbetet för att återuppbygga den proletära internationalismen: att kritiskt göra upp med den hittillsvarande kommunismens misslyckade traditioner,

återföra marxismen till klasskampens verklighet och återknyta den vetenskapliga kunskapen till arbetarnas organiserade politiska rörelse.

Innehåll

Inledning – En värld som kapitalet inte längre kan härska över utan att ödelägga den

Del I – Kapitalismen och arbetarklassens historiska framväxt

Del II – Kommunismen som arbetarrörelsens historiska produkt: från klasskamp till vetenskap

Del III – Revolutioner, världskrig och kommunismens historiska nederlag

Del IV – Kapitalets historiska kris och dess förödande reproduktion

Del V – Kapitalets herravälde över arbetet, naturen och den sociala reproduktionen

Del VI – Nederlag, lärdomar och den hittillsvarande kommunismens historiska begränsningar

Del VII – Klasskampens vetenskap, klassmedvetandet och den organiserade arbetarrörelsen

Del VIII – Kommunismen som verklig rörelse och återuppbyggnaden av den proletära internationalismen

Avslutande upprop

Inledning – En värld som kapitalet inte längre kan härska över utan att ödelägga den

Aldrig tidigare har mänskligheten förfogat över så väldiga produktivkrafter, så omfattande vetenskapliga kunskaper och så avancerade möjligheter att tillgodose sina gemensamma behov. Miljarder människors arbete har knutits samman i en världsvid produktion: från fabriker och transporter till jordbruk, vård, utbildning och kommunikation. Den samlade kunskap, teknik och samhällseliga förmåga som mänskligt arbete skapat skulle kunna lägga grunden för ett liv fritt från nöd, förnedring och beroende.

Ändå lever mänskligheten under ett samhällssystem som, genom hotet om nya krig, växande social otrygghet och en omfattande förstörelse av naturen, i allt högre grad undergräver villkoren för sin egen och människornas fortlevnad. Motsättningen beror inte på brist på samhällselig rikedom. Den springer ur den kapitalistiska formen för dess produktion och tillägnelse.

De produktivkrafter som har utvecklats genom mänsklighetens gemensamma arbete står under kapitalets herravälde. Produktionen organiseras inte för att tillgodose människors behov, utan för att öka kapitalets värde. Vetenskapliga framsteg, tekniska innovationer och stigande produktivitet förvandlas till medel för att skärpa exploateringen, sänka kostnaderna för arbetskraften och stärka kapitalets makt över samhället. Samma teknik som skulle kunna förkorta arbetsdagen och förbättra människors liv används för att driva upp arbetstakten, övervaka arbetarna och göra deras tillvaro otryggare.

Samhället blir alltmer beroende av gemensamt arbete, samtidigt som arbetarna förlorar kontrollen över de samhällseliga krafter som deras egen verksamhet frambringar. Denna motsättning är inte ny. I Kommunistiska manifestet visade Marx och Engels hur bourgeoisin under sin historiska utveckling skapar produktivkrafter och samhällseliga förhållanden som kommer i motsättning till dess eget herravälde.

Men vår tids kapitalism är inte densamma som kapitalismen 1848. Den är inte heller identisk med kapitalismen vid tiden för det första imperialistiska världskriget, under efterkrigstidens industriella expansion eller under de första årtiondena av den nyliberala omstruktureringen.

Kapitalismen har genomgått djupgående förändringar. Produktionen har internationaliserats och omorganiserats, arbetsprocesserna har styckats upp och underkastats nya former av centraliserad kontroll, kreditväsendet och statens ingripanden har fått allt större betydelse för kapitalets reproduktion, och de samhällseliga institutionernas funktion har förändrats. Dessa omvandlingar har inte undanröjt kapitalismens motsättningar. I stället återskapas de i nya former och inom

allt större delar av samhällslivet. Vi lever i en tid som präglas av en historisk kris i reproduktionen av kapitalet som helhet.

Denna kris är inte enbart en ekonomisk recession, en finanskris eller en övergående störning i produktion och handel. Den historiska krisen i reproduktionen av kapitalet som helhet omfattar de förhållanden genom vilka kapitalet upprätthåller sitt herravälde över produktionen, arbetet, staten och samhällslivet. Kapitalet försöker bemästra sina motsättningar genom att omstrukturera produktionen, skärpa exploateringen, förstöra produktivkrafter, utvidga kreditsystemet, ingripa genom staten och på nytt fördela världens resurser och marknader. Men ingen av dessa åtgärder upphäver motsättningarnas grundval. Motsättningarna förskjuts, hopas och återkommer i nya former i samhället. Priset för denna reproduktion betalas av arbetarna och andra arbetande människor genom otrygghet, en alltmer nedsliten tillvaro och samhällelig förstörelse.

Att kapitalismen består betyder därför inte att den har funnit någon historisk väg ut ur sin kris. Tvärtom blir dess reproduktion alltmer beroende av processer som förstör samhällelig rikedom, urholkar människors livsvillkor och till och med hotar de naturliga grundvalarna för det mänskliga samhällets fortsatta utveckling.

Men ingen kris, hur djup den än är, avskaffar kapitalismen av sig själv. Kapitalets historiska motsättningar frambringar inte automatiskt kommunismen. De öppnar ett historiskt fält för klasskampen, vars utgång beror på de samhällelige krafter som utvecklas och på deras förmåga att handla medvetet och organiserat. Därmed träder frågan om arbetarklassen åter fram med hela sin tyngd.

Arbetarklassen har inte försvunnit till följd av industrins omstrukturering, produktionens internationalisering eller arbetets digitalisering. Den har förändrats, vuxit och organiserats på nya sätt. Dess arbete håller alltjämt produktionen och den samhällelige reproduktionen igång. Miljontals arbetare inom industri, transporter, jordbruk, vård, utbildning och andra samhällelige verksamheter utgör delar av en världsomspännande klass, vars gemensamma arbete håller det kapitalistiska samhället vid liv. Men arbetarklassen är inte bara en exploaterad klass som producerar kapitalets rikedom. Vår klass är också den historiska klass ur vars kamp kommunismen växte fram.

Kommunismen uppstod inte som en lära i universitetens föreläsningssalar och var inte några enskilda filosofers uppfinning. Den utvecklades ur verkliga samhällelige motsättningar, arbetarnas självständiga rörelse, deras föreningar, politiska strider och revolutionära organisering. Marx och Engels utarbetade en vetenskaplig förståelse av denna historiska rörelse och vidareutvecklade dess revolutionära teori och program.

Den vetenskapliga kommunismen är därför inte ett främmande vetande som särskilda experter måste föra in i arbetarklassen. Dess historiska rötter finns i klasskampen själv, och den har utvecklats genom ett levande samband mellan kollektiva erfarenheter,

kritisk vetenskap, politisk strategi och revolutionär organisering. Den kommunistiska rörelsen – närmare bestämt arbetarklassens kommunistiska rörelse – tillhör inte uteslutande någon nation, någon världsdel eller någon bestämd politisk tradition.

Kapitalismen skapade världsmarknaden genom kolonial expansion, expropriation och exploatering. Men dess utveckling i olika delar av världen framkallade också motstånd och klasskamp. Arbetare och förtryckta producenter utvecklade under skilda historiska förhållanden sina egna organisationer, revolutionära erfarenheter och politiska perspektiv.

Den vetenskapliga kommunismen fick sin första sammanhängande utformning genom Marx och Engels, mot bakgrund av den europeiska arbetarrörelsens historiska utveckling. Men dess fortsatta vetenskapliga och revolutionära utveckling kan inte förstås inom Europas gränser. Den internationella klasskampen har inte varit en rörelse där teorin producerats i ett europeiskt centrum för att sedan föras ut till arbetare i andra delar av världen. Den har varit en historisk, motsättningsfull process där nya revolutionära frågor, erfarenheter och insikter har utvecklats genom kamp i olika delar av världen.

Den kommunistiska revolutionens historia är den internationella arbetarklassens gemensamma historia. Ingen del av denna klass har ensamrätt till dess vetenskap, dess revolutionära erfarenheter eller dess framtid. Detta samband har under historiens gång utsatts för djupgående brott.

Del I. Kapitalismen och arbetarklassens historiska framväxt

1. Kapitalet är ett historiskt samhällsförhållande

Kapitalismen uppstod inte genom människans naturliga benägenhet att handla, samla rikedom eller konkurrera med andra människor.

Den växte fram genom en lång historisk omvandling av egendomsförhållandena, produktionen och samhällsklasserna.

Jordens producenter skildes från sina produktions- och livsmedel. Gemensamma tillgångar privatiserades. Kolonial erövring, slaveri, plundring och våldsam expropriation bidrog till uppkomsten av en världsmarknad och till koncentrationen av rikedom hos de framväxande ägande klasserna.

Kapitalismens historiska grundval var skapandet av ett samhällsförhållande där producenterna i allt större omfattning framtogs den självständiga kontrollen över produktionsmedlen och tvingades sälja sin arbetskraft för att kunna leva.

Det som den borgerliga ideologin framställer som ett fritt avtal mellan jämlika individer förutsätter därmed ett historiskt skapat klassförhållande.

På ena sidan står kapitalets ägare och förvaltare, som kontrollerar produktionsmedlen och resultatet av produktionen. På den andra sidan står arbetarna, som saknar självständig tillgång till dessa medel och därför måste sälja sin arbetskraft.

Marx vetenskapliga kritik av den politiska ekonomin avslöjade att kapitalet inte är ett föremål, en maskin, en summa pengar eller ett företag. Kapital är ett samhälleligt förhållande, genom vilket det levande arbetet underordnas värdeförmeringens rörelse.

Arbetaren får lön för sin arbetskraft, men producerar under arbetsprocessen ett värde som överstiger värdet av denna arbetskraft. Denna skillnad, mervärdet, utgör grunden för kapitalets exploatering och ackumulation.

Den kapitalistiska produktionen är därför inte enbart produktion av varor och materiell rikedom. Den är också produktion och reproduktion av själva klassförhållandet mellan kapital och arbete.

Kapitalet reproducerar arbetaren som lönearbetare och kapitalisten som ägare och förvaltare av de samhälleliga produktionsvillkoren.

Detta förhållande kan inte avskaffas genom att endast förändra rikedomens fördelning eller ersätta privata kapitalister med statliga förvaltare.

Så länge arbetet är underordnat kapitalets värdeförmering, så länge producenterna saknar makten över produktionens samhälleliga villkor och så länge lönearbetet

reproduceras som ett klassförhållande, består kapitalets herravälde i en eller annan form.

Kommunismens historiska uppgift är därför inte att göra kapitalismen rättvisare. Den är att upphäva de samhälleliga förhållanden genom vilka människornas gemensamma produktiva kraft framträder som en främmande makt över dem.

2. Kapitalismen skapar en värld av samhälleligt arbete

Kapitalismens utveckling innebar en historiskt enastående omvandling av produktionen.

Den upplöste äldre lokala och regionala begränsningar, koncentrerade arbetet i nya produktionssystem, utvecklade maskinindustrin, utvidgade transporterna och skapade en alltmer sammanhängande världsmarknad.

Samhällets produktion blev i växande omfattning en kollektiv verksamhet.

En enskild vara är redan resultatet av ett omfattande samarbete mellan arbetare inom olika verksamheter och geografiska områden. Råvaror utvinns, transporteras och bearbetas; maskiner tillverkas och underhålls; energi produceras och distribueras; kunskap utvecklas och används; varor förs genom internationella produktions- och distributionskedjor.

Bakom den kapitalistiska äganderättens individuella och privata former finns ett alltmer samhälleligt organiserat arbete.

Denna motsättning mellan produktionens samhälleliga karaktär och den kapitalistiska tillägnelsen av dess resultat är inte en moralisk orättvisa som kan undanröjas genom bättre fördelningsregler.

Den hör till kapitalismens grundläggande samhällsförhållanden.

Kapitalets konkurrens driver varje kapitalist att öka produktiviteten, utveckla tekniken och förändra arbetsorganisationen. Men samma konkurrens gör att den samhälleliga produktionens utveckling sker bakom producenternas rygg och underordnas en rörelse som de inte gemensamt kontrollerar.

Produktivitetsens tillväxt leder därför inte nödvändigtvis till kortare arbetsdagar och bättre liv. Den kan lika gärna leda till arbetslöshet, intensifiering av arbetet, överproduktion, nedläggningar och förstörelse av produktionskapacitet.

Vetenskapen och tekniken blir produktivkrafter inom kapitalets herravälde.

De erfarenheter och kunskaper som utvecklas genom mänsklighetens samhälleliga verksamhet organiseras och tillägnas i allt större utsträckning genom kapitalets produktionsprocesser och institutioner.

Här framträder en grundläggande motsättning som kommer att följa kapitalismens hela historiska utveckling: ju mer samhällelig produktionen blir, desto tydligare framträder den kapitalistiska kontrollens privata och klassbundna karaktär.

Det är denna historiska utveckling som samtidigt skapar den moderna arbetarklassen.

3. Arbetarklassen är inte enbart kapitalets produkt

Arbetarklassen uppstod genom kapitalismens utveckling, men dess historia kan inte reduceras till kapitalets behov av arbetskraft.

Arbetarna förenades inom produktionen, men de förenades också genom sin kamp mot exploateringen.

De skapade sammanslutningar, strejkorganisationer, understödsföreningar, politiska klubbar, hemliga förbund och internationella förbindelser. De utvecklade nya former av kollektiv handling och gemensamma föreställningar om frihet, jämlikhet och samhällelig frigörelse.

Ur deras erfarenheter växte insikten fram att den enskilde arbetarens situation inte kunde förstås eller förändras isolerat från klassens gemensamma villkor.

Kampen om lönen, arbetsdagens längd och arbetsförhållandena blev samtidigt en skola för kollektiv organisering.

Men denna kamp stannade inte inom den ekonomiska konfliktens gränser.

När arbetarna mötte statens lagar, arbetsgivarnas organiserade makt och samhällets politiska institutioner, blev också frågan om den samhälleliga makten en del av klasskampens utveckling.

Arbetarrörelsen utvecklade därigenom inte enbart organisationer för att försvara omedelbara intressen. Den utvecklade erfarenheter av politisk handling, kollektiv makt och samhällsförändring.

Det är denna historiska rörelse som gör arbetarklassen till något mer än en ekonomiskt definierad kategori.

Klasser existerar inom bestämda produktionsförhållanden. Men den historiska förmågan att förändra dessa förhållanden utvecklas genom klasskampen.

Arbetarklassens revolutionära betydelse ligger därför inte endast i att den producerar kapitalismens rikedom eller har en motsatt ekonomisk ställning till bourgeoisin.

Den ligger också i möjligheten att dess kollektiva verksamhet kan utvecklas till en självständig, medveten och organiserad kraft som ifrågasätter hela det samhällsförhållande som kapitalismen vilar på.

Denna möjlighet är varken given eller automatisk.

Kapitalismen splittrar ständigt arbetarklassen genom konkurrens, yrkesgränser, nationella skiljelinjer, könshierarkier, rasism och olika former av ojämlikhet. Den försöker underordna arbetarnas organisationer och begränsa deras kamp till former som kan förenas med kapitalets fortsatta herravälde.

Men inom dessa motsättningar utvecklas också den historiska erfarenheten av gemensamt motstånd.

Arbetarklassens rörelse är därför inte identisk med summan av spontana protester, lika lite som dess medvetande kan identifieras med ett politiskt partis program.

Den historiska klassrörelsen omfattar utvecklingen av erfarenheter, kunskap, organisering, konflikter och medvetna försök att förändra samhället.

Det är ur denna rörelse som den moderna kommunismen växte fram.

Kommunismen uppstod inte först som en vetenskaplig teori för att därefter söka sitt historiska subjekt.

Den hade sin grund i ett samhälleligt förhållande som kapitalismen själv frambringade och i en klassrörelse som genom sina erfarenheter började ifrågasätta inte bara exploateringsformer utan även de egendoms- och maktförhållanden som gjorde exploateringen möjlig.

Denna rörelse föregick Marx och Engels.

Dess historia sträcker sig genom de tidiga jämlikhetsrörelserna, de revolutionära arbetarsammanslutningarna och de kommunistiska förbunden fram till uppkomsten av den vetenskapliga kommunismen.

Arbetarklassens utveckling följde inte en enda europeisk historisk väg.

Kapitalismens världsmarknad byggdes genom skilda former av exploatering, kolonialt våld, migration, tvång och gradvis utbredning av lönearbetet. De samhälleliga och politiska villkoren för klasskampen utvecklades därför olika i världens skilda regioner.

Men denna olikhet innebar inte att de koloniserade samhällenas arbetare och revolutionära rörelser befann sig utanför kapitalismens historia eller måste invänta en europeisk utveckling innan de kunde bli självständiga historiska krafter.

Världskapitalismens ojämna utveckling förband tvärtom deras kamp med den internationella klasskampens utveckling.

Arbetarklassens enhet har aldrig betytt att alla arbetare lever under samma förhållanden eller genomgår samma historiska erfarenheter. Den grundas i deras samhälleliga ställning inom den kapitalistiska världsordningen och kan utvecklas genom medveten kamp mot de förhållanden som splittrar dem.

Kommunismen är därför inte en europeisk samhällslära som senare fått internationella anhängare. Den vetenskapliga kommunismen utvecklades ur en klassrörelse vars internationella omfattning blev alltmer avgörande för dess fortsatta historia.

För att förstå marxismen måste vi därför återvända till den historiska rörelse inom vilken den föddes.

Det är där, inte i en fristående idéhistoria, som vi finner utgångspunkten för förståelsen av den kommunistiska vetenskapens uppkomst och revolutionära uppgift.

Internationalistiska arbetarorganisationens manifest

Del II. Kommunismen som arbetarrörelsens historiska produkt – från klasskamp till vetenskap

4. Kommunismen föddes ur kampen, inte ur lärdomens institutioner

Kommunismen föddes inte i ett universitet. Den föddes inte heller ur någon filosofers önskan att skapa ett rättvisare samhälle.

Långt innan Marx och Engels formulerade den vetenskapliga kommunismens grundvalar hade människor rest sig mot egendomens makt, mot exploateringen och mot ett samhälle där de som producerade rikedomarna själva levde i fattigdom.

Den franska revolutionen hade förkunnat frihet och jämlikhet. Men dess seger avskaffade inte samhällets klassmotsättningar. Den politiska jämlikheten kunde förenas med en verklighet där egendomen gav en samhällsklass makt över en annan.

Ur denna motsättning växte nya revolutionära rörelser fram.

Babeuf och hans kamrater ställde frågan om den sociala jämlikheten mot den borgerliga revolutionens begränsningar. Deras kamp riktades inte bara mot politiska privilegier, utan också mot de egendomsförhållanden som reproducerade fattigdom och underordning.

De besegrades. Babeuf avrättades. Men nederlaget utplånade inte rörelsens erfarenheter.

Buonarroti och andra revolutionärer bevarade och förde vidare dess politiska minne. Genom hemliga föreningar, revolutionära nätverk och nya generationer av aktivister levde frågor om egendom, samhällsmakt och organisering vidare.

Det var ännu inte den vetenskapliga kommunismen. Men det var heller inte bara en samling idéer som väntade på att ersättas av en bättre filosofi.

Det var en historisk rörelse som redan hade börjat frambringa sina egna politiska problem, erfarenheter och organisationsformer.

Under de följande årtiondena utvecklades skilda socialistiska och kommunistiska riktningar.

Saint-Simon, Fourier och Owen riktade omfattande kritik mot det framväxande borgerliga samhället. De undersökte motsättningarna i egendomen, produktionen, arbetets organisation och människornas levnadsvillkor. De föreställde sig andra sätt att organisera samhället.

Men den avgörande historiska frågan stod fortfarande öppen: vilken samhällelig kraft kunde förverkliga denna omvandling?

Svaret började ta form inom den växande arbetarrörelsen själv.

5. Arbetarna skapade organisationer, erfarenheter och kommunistiska perspektiv

De tidiga industriarbetarna var inte en tyst och historielös massa.

De organiserade sig långt innan de hade tillgång till en utvecklad vetenskaplig teori om kapitalismen. De skapade föreningar, organiserade strejker, utvecklade internationella förbindelser och formulerade egna uppfattningar om det samhälle som höll dem underordnade.

De tyska hantverkarnas och migrantarbetarnas revolutionära sammanslutningar var en del av denna utveckling.

Wilhelm Weitling, själv skraddare och kommunistisk organisatör, gav uttryck åt en kommunism som hade sina rötter i arbetarnas egna nätverk och sociala erfarenheter.

Hans kommunism var ännu präglad av religiösa och moraliska föreställningar. Den saknade den vetenskapliga förståelse av kapitalets historiska rörelse som Marx och Engels senare skulle utveckla.

Men den hade en betydelse som ingen efterföljande teoretisk kritik kan utplåna: den visade att kommunismen redan hade blivit en verksam politisk kraft inom arbetarklassen.

Det var här, inom de verkliga rörelserna och deras motsättningar, som frågan om en vetenskaplig kommunism fick sitt historiska innehåll.

Arbetarrörelsen behövde mer än uppror mot orättvisor. Den behövde förstå den samhällsordning den kämpade mot, dess lagbundenheter, dess historiska utveckling och de verkliga förutsättningarna för dess revolutionära övervinnande.

Samtidigt kunde ingen vetenskaplig teori ersätta rörelsens egen historiska utveckling.

Det var i denna motsättning och genom försöken att övervinna den som den vetenskapliga kommunismen växte fram.

6. Marx och Engels – vetenskapen utvecklas inom rörelsen

Marx och Engels skapade inte arbetarklassens kommunistiska rörelse. De trädde in i en historisk utveckling som redan hade börjat.

Deras betydelse ligger i att de genom vetenskaplig kritik och revolutionär verksamhet utvecklade denna rörelses förståelse av sig själv och det samhälle den stod inför.

Engels mötte den moderna industrikapitalismens verklighet i Manchester. Fabrikerna, arbetarnas bostäder, sjukdomarna, fattigdomen, de sociala motsättningarna och arbetarnas egna organisationer blev delar av hans undersökning av det kapitalistiska samhället.

I Den arbetande klassens läge i England framträdde arbetarklassen inte bara som en lidande befolkning. Den framträdde som en samhällsklass vars villkor och kamp måste förstås inom den moderna kapitalismens historiska utveckling.

Marx genomförde samtidigt en genomgripande kritik av filosofin, staten, egendomen och den politiska ekonomin.

Deras gemensamma arbete förenade den revolutionära kritiken av det borgerliga samhället med erfarenheterna från en internationellt framväxande arbetarrörelse.

Denna utveckling innebar ett historiskt brott med föreställningen att människans frigörelse skulle förverkligas genom upplysta härskare, filantropiska kapitalister eller särskilda reformatorers samhällsplaner.

Kommunismen fick en ny vetenskaplig och historisk grund.

Den samhälleliga frigörelsen kunde inte överlämnas till någon kraft som stod över de exploaterade själva.

Men Marx och Engels förkastade inte vetenskapen till förmån för den omedelbara erfarenheten. De visade tvärtom nödvändigheten av att genom kritisk undersökning gå bortom erfarenhetens synliga former och förstå de samhälleliga förhållanden som producerade dem.

I deras verksamhet förenades två historiska processer: arbetarklassens utveckling som självständig samhällelig kraft och den vetenskapliga förståelsen av kapitalismens lagbundenheter.

Detta var inte en tillfällig förening mellan arbetare och intellektuella. Det var en ny historisk möjlighet för den revolutionära rörelsens utveckling.

7. Från De rättfärdigas förbund till Kommunistiska förbundet

Övergången från De rättfärdigas förbund till Kommunistiska förbundet var inte bara ett byte av organisationsnamn eller politiska paroller.

Den uttryckte en förändring i förhållandet mellan kommunistisk teori, revolutionärt program och den organiserade arbetarrörelsen.

De äldre jämlikhetsidealens begränsningar blev alltmer uppenbara i mötet med industrikapitalismens utveckling och de moderna klassförhållandena.

Den nya kommunismen kunde inte längre nöja sig med att förkunna ett ideal om allmän mänsklig jämlikhet. Den behövde formulera den samhälleliga kraft, de

historiska motsättningar och de politiska uppgifter genom vilka den kapitalistiska ordningen kunde övervinnas.

Det var ur denna rörelses utveckling som uppdraget att skriva Det kommunistiska partiets manifest växte fram.

Manifestet från 1848 var därför inte en akademisk redogörelse för en ny samhällsteori.

Det var en historisk och politisk deklaration från en redan existerande kommunistisk organisation, vars verksamhet och teoretiska utveckling var förbunden med den framväxande internationella arbetarrörelsen.

Dess vetenskapliga betydelse låg i förståelsen av kapitalismens historiska utveckling, klasskampen och proletariatets revolutionära roll.

Dess politiska betydelse låg i att dessa slutsatser koncentrerades till ett program för en verklig rörelse.

Här finns en historisk erfarenhet som har förlorat mycket av sin betydelse i den existerande kommunismens senare traditioner.

Det var inte organisationens anspråk på att äga teorin som gjorde manifestet revolutionärt. Det var den historiska förbindelsen mellan en framväxande klassrörelse, vetenskaplig kritik och medveten kommunistisk organisering.

8. Vetenskapen tillhör inte sina institutioner

Den borgerliga samhällsordningen har inte bara organiserat produktionen och egendomen efter kapitalets behov. Den har också utvecklat bestämda former för produktionen, förmedlingen och kontrollen av kunskap.

Universitet, akademier, forskningsinstitutioner och professionella expertgrupper har blivit betydelsefulla delar av det moderna samhällets kunskapsproduktion.

Men vetenskapens institutionella form är inte identisk med kunskapens samhälleliga ursprung.

Den borgerliga politiska ekonomin framställer gång på gång kapitalets egendom och organisation som källan till den rikedom som produceras genom det samhälleliga arbetet.

Marx kritik avslöjade det samhällsförhållande som döljs bakom denna framträdelseform.

På motsvarande sätt måste den revolutionära kritiken av den institutionaliserade vetenskapen blottlägga de samhälleliga processer genom vilka kunskap produceras, utvecklas och tillägnas.

Kunskapen utvecklas inte enbart genom den enskilde forskarens verksamhet. Den vilar på tidigare generationers erfarenheter, det samhälleliga arbetets utveckling och människornas kollektiva praktik.

Den borgerliga vetenskapen har gjort betydande upptäckter. Dess resultat är verkliga samhälleliga produktivkrafter. Men dess samhälleliga organisationsformer och dominerande begrepp kan också begränsa förståelsen av de historiska förhållanden inom vilka den själv verkar.

Marx kritik av den politiska ekonomin visade hur vetenskaplig undersökning under bestämda samhälleliga förhållanden kan förvandlas till ett försvar för de härskande klassernas intressen.

Den revolutionära kritiken av vetenskapen börjar därför inte med att förneka dess upptäckter. Den börjar med att undersöka de samhälleliga förhållanden som formar dess frågor, metoder, institutioner och användning.

Den vetenskapliga kommunismen uppstod inte som en ny akademisk specialitet inom detta system.

Den uppstod genom en annan historisk rörelse: den organiserade arbetarklassens utveckling av erfarenheter, kunskap och revolutionära perspektiv i förening med den vetenskapliga kritiken av det borgerliga samhället.

Här ligger en av marxismens mest betydelsefulla historiska landvinningar.

9. Klasskampens vetenskap – från kollektiv erfarenhet till revolutionär kunskap

Arbetare producerar inte bara varor och tjänster. Genom sin samhälleliga verksamhet utvecklar de också kunskaper om produktionen, dess organisation och dess motsättningar.

De känner arbetets verkliga förlopp, arbetsprocessens hinder, arbetsledningens kontrollformer och de förhållanden genom vilka kapitalet organiserar deras verksamhet.

Men denna kunskap förblir inte nödvändigtvis individuell.

Genom gemensamma erfarenheter, diskussioner, undersökningar och organisering kan arbetarnas kunskap utvecklas till en kollektiv förmåga.

När erfarenheter från olika arbetsplatser sammanförs, när tidigare kampers lärdomar bevaras, när motståndets resultat granskas och när de samhälleliga sammanhangen undersöks, utvecklas förutsättningarna för en kunskap som går bortom det omedelbart upplevda.

Det är inom denna historiska process som vi finner en av grunderna till arbetarrörelsens informella vetenskap.

Informell betyder här inte osystematisk, tillfällig eller ovetenskaplig.

Det betecknar en samhälleligt utvecklad kunskapsprocess som inte förutsätter att dess bärare är avlönade forskare, akademiska specialister eller medlemmar av erkända vetenskapliga institutioner.

Denna kunskap behöver teoretisk bearbetning. Den måste kunna prövas, kritiseras, generaliseras och utvecklas till en sammanhängande förståelse av samhällets verkliga förhållanden.

Det var just genom en sådan utveckling som den vetenskapliga kommunismen kunde överskrida den tidiga arbetarrörelsens moraliska protester och ofullständiga föreställningar om kapitalismen.

Arbetarklassens historiska rörelse var därför inte enbart den samhälleliga kraft som senare skulle använda marxismens vetenskapliga resultat.

Den var en verksam förutsättning för själva den vetenskapliga kommunismens uppkomst.

Detta förändrar också förståelsen av klassmedvetandet.

Klassmedvetandet är inte en färdig lära som överförs från ett parti till arbetarna. Men det är inte heller en automatisk följd av att människor arbetar under samma exploateringsförhållanden.

Det utvecklas historiskt genom kampen, kunskapen, det gemensamma minnet, den vetenskapliga undersökningen och den medvetna organiseringen.

Den revolutionära organisationen kan koncentrera dessa erfarenheter, utveckla teori och strategi och bidra till klassens medvetna handlande.

Men den kan inte skapa arbetarklassens historiska subjekt genom att ställa sig ovanför det.

Ingen akademi och inget parti kan göra anspråk på att äga den vetenskap som vuxit fram ur klasskampens historia.

Det var den historiska arbetarrörelsen som skapade förutsättningarna för den vetenskapliga kommunismens tillkomst.

Och det är genom den levande klasskampens fortsatta utveckling som dess revolutionära innehåll kan fördjupas.

Denna förståelse av klasskampens vetenskap leder också till en uppgörelse med eurocentrismen.

Den borgerliga vetenskapens historia har ofta framställts som om mänsklighetens kunskap utvecklades från ett europeiskt centrum, medan andra samhällen huvudsakligen bidrog med material, erfarenheter och föremål för undersökning.

Detta förhållande återspeglade inte enbart geografiska fördomar. Det hade sina historiska rötter i kolonialismen, den internationella arbetsdelningen och de institutioner som organiserade den vetenskapliga kunskapens produktion och erkännande.

Även inom marxismen kom delar av denna föreställningsvärld att reproduceras.

Europeiska arbetares revolutionära erfarenheter behandlades ofta som den allmänna modellen för klasskampens utveckling, medan erfarenheter från Asien, Afrika, Latinamerika och andra delar av världen förklarades genom deras avvikelser från denna modell.

Men klasskampens vetenskap kan inte erkänna en sådan uppdelning.

Där arbetare genom sin kamp utvecklar nya erfarenheter av kapitalets herravälde, undersöker dess samhälleliga motsättningar och skapar självständiga former för politisk organisering, utvecklas också förutsättningar för revolutionär kunskap.

Den internationella arbetarklassen är inte en samling regionala rörelser vars erfarenheter måste godkännas av ett teoretiskt centrum.

Den är en världsomfattande samhällsklass vars skilda erfarenheter kan bidra till utvecklingen av en gemensam vetenskaplig förståelse av kapitalismen.

Arbetarklassens vetenskap kan vara internationalistisk endast om den erkänner arbetarnas kamp i hela världen som en historisk källa till sin egen utveckling.

10. Marxismen utvecklades genom revolutionernas erfarenheter

Det kommunistiska manifestet var inte den vetenskapliga kommunismens sista ord.

Den historiska rörelsen fortsatte. Nya konflikter och revolutionära erfarenheter ställde nya frågor som krävde fortsatt undersökning och teoretisk utveckling.

Marx kritiska arbete med den politiska ekonomin fördjupades och fick sin mest systematiska framställning i *Kapitalet*.

Men samtidigt utvecklades arbetarklassens organisationer och internationella förbindelser.

Första internationalen förenade arbetare och socialistiska riktningar över nationsgränserna och gjorde den internationella klasskampens organisatoriska problem till en omedelbar praktisk fråga.

Pariskommunen 1871 ställde frågan om arbetarklassens politiska makt i en form som inte kunde besvaras genom att enbart återupprepa tidigare föreställningar om staten och revolutionen.

Marx och Engels drog nya slutsatser ur dessa erfarenheter.

Här framträder vetenskapens och rörelsens historiska förhållande särskilt tydligt.

Den revolutionära teorin hade inte utvecklats färdigt före revolutionen för att därefter endast tillämpas.

De verkliga revolutionära erfarenheterna blev själva en del av teorins fortsatta utveckling.

Denna förbindelse mellan kollektiv kamp, vetenskaplig kritik och revolutionär organisering utgjorde en av den tidiga kommunistiska rörelsens viktigaste historiska landvinningar.

Det var också denna förbindelse som under senare historiska nederlag skulle utsättas för djupgående brytningar.

Arbetarrörelsens organisationer kunde förvandlas till apparater som skildes från klassens självständiga kamp. Revolutionära program kunde förvandlas till oföränderliga läror. Teorin kunde institutionellt avskiljas från de samhälleliga krafter vars historia och befrielse den ursprungligen hade utvecklats för att förstå.

Den vetenskapliga kommunismens historia är därför inte en obruten följd av teoretiska framsteg.

Den är också historien om klasskampens nederlag och om kampen kring vem som bär, utvecklar och använder dess revolutionära kunskap.

Det är denna historia vi måste föra vidare till det tjugonde århundradets revolutioner, världskrig och kontrarevolutioner.

Ty utan att förstå den historiska förbindelsen mellan kommunismens vetenskap och arbetarklassens organiserade rörelse kan vi inte heller förstå djupet i dess senare brytning.

Och utan att förstå denna brytning kan vi inte formulera uppgifterna för den proletära internationalismens återuppbyggnad i vår egen tid.

Internationalistiska arbetarorganisationens manifest

Del III. Revolutioner, världskrig och kommunismens historiska nederlag

11. Arbetarklassens revolutionära framsteg förändrade kommunismens historia

Kommunismens historia är inte endast historien om dess teorier och program. Den är historien om en samhällsklass som genom sin kamp utvecklade nya former av kollektiv makt och därmed förändrade själva förståelsen av den sociala revolutionen.

Arbetarna skapade organisationer innan den vetenskapliga kommunismen hade nått sin utvecklade form. De reste sig mot exploateringen, upprättade internationella förbindelser och utvecklade gemensamma politiska mål.

Med Första internationalen tog denna rörelse ett historiskt steg framåt.

Arbetarklassens kamp kunde inte längre begränsas till enskilda fabriker, yrken eller nationer. Kapitalet hade utvecklat en världsmarknad. Den internationella samordningen av arbetarnas kamp blev därmed inte en moralisk önskan, utan ett historiskt behov som växte fram ur det kapitalistiska samhällets egna förhållanden.

Första internationalen förenade skilda arbetarorganisationer, socialistiska riktningar och revolutionära erfarenheter. Dess betydelse låg inte i att den hade övervunnit alla motsättningar inom arbetarrörelsen. Tvärtom utvecklades dess verksamhet genom konflikter om organisering, politisk makt, egendom och revolutionens väg.

Dessa motsättningar var en del av den historiska processen genom vilken den moderna arbetarklassen utvecklade sin politiska självständighet.

Marx och Engels deltog i denna rörelse och kämpade för att förena arbetarnas omedelbara strider med förståelsen av kapitalismens historiska motsättningar och nödvändigheten av dess revolutionära övervinnande.

Men den kommunistiska teorins fortsatta utveckling avgjordes inte endast genom debatter inom Internationalen.

Den verkliga klasskampen ställde nya frågor som tidigare program ännu inte hade kunnat besvara.

Pariskommunen 1871 blev en avgörande erfarenhet.

För första gången hade arbetarna i en av Europas största städer upprättat en politisk makt som bröt med den borgerliga statens traditionella organisationsformer.

Kommunen avskaffade inte kapitalismen och dess korta existens gav inte möjlighet att utveckla ett fullständigt nytt samhällssystem. Den besegrades genom den härskande klassens våld.

Men dess historiska betydelse kan inte mätas i antalet dagar den existerade.

Arbetarnas revolutionära praktik hade skapat en ny samhällelig erfarenhet. Den ställde frågan om statsmakten, den politiska organisationen och producenternas självstyre på ett sätt som förändrade den vetenskapliga kommunismens fortsatta utveckling.

Marx drog uttryckliga slutsatser av denna erfarenhet. Den visade att arbetarklassen inte kunde nöja sig med att överta den färdiga borgerliga statsapparaten och använda den för sina egna ändamål.

Detta var inte en princip som hade uppfunnits i förväg och därefter illustrerats av kommunardernas handlingar.

Det var en revolutionär erfarenhet som utvecklade teorin.

Pariskommunens arbetare förändrade inte bara den politiska historiens förlopp. De bidrog genom sin kamp till utvecklingen av kommunismens vetenskapliga förståelse av revolutionen.

Här framträder den levande förbindelse mellan klassens praktik, kollektiv erfarenhet och revolutionär teori som senare skulle utsättas för djupgående historiska brytningar.

12. Arbetarrörelsens tillväxt och internationalismens första stora sammanbrott

Under det sena artonhundratalet genomgick kapitalismen omfattande förändringar.

Industriproduktionen koncentrerades, kapitalets internationella expansion intensifierades och nationalstaternas ekonomiska och militära makt förstärktes. De imperialistiska motsättningarna utvecklades samtidigt som arbetarklassen växte i antal, koncentration och organisatorisk styrka.

Masspartier, fackföreningar, arbetarpress och politiska organisationer skapade nya möjligheter för arbetarklassens självständiga framträdande.

Andra internationalen uttryckte denna historiska utveckling.

Miljontals arbetare organiserades. Socialismen blev en betydande politisk kraft.

Marxismen fick en omfattande spridning och arbetarrörelsen utvecklade nya former av utbildning, forskning och politisk verksamhet.

Detta var verkliga landvinningar.

Men samma process innehöll växande motsättningar.

De stora arbetarorganisationerna utvecklade permanenta apparater, parlamentariska representationer och professionella funktionärer. Den politiska verksamheten organiserades alltmer genom institutioner som kunde fortsätta existera oberoende av arbetarnas egen aktivitet.

En särskild uppdelning växte fram mellan den organiserade klassens levande kamp och de institutioner som gjorde anspråk på att företräda den.

Den marxistiska teorin började samtidigt förvandlas från en vetenskaplig kritik utvecklad inom den revolutionära rörelsen till en specialiserad kunskap som förvaltades av särskilda teoretiker och partiinstitutioner.

Här utvecklades en motsättning som skulle få djupgående följder.

Arbetarnas växande organisering var en historisk framgång. Men organisationernas tillväxt innebar inte automatiskt en motsvarande utveckling av klassens självständiga revolutionära makt.

Den organisation som en gång hade skapats för att utveckla klasskampen kunde under förändrade historiska förhållanden bli ett medel för att begränsa den.

När första världskriget bröt ut 1914 blev denna motsättning omöjlig att dölja.

Stora delar av den organiserade socialdemokratien ställde sig bakom sina egna nationella regeringars krigspolitik.

De organisationer som hade förkunnat internationell arbetarsolidaritet underordnade arbetarna under de nationella kapitalens och staternas intressen.

Arbetare ställdes mot arbetare på slagfälten.

Miljoner människor offrades i ett krig som växte fram ur den imperialistiska kapitalismens motsättningar.

Detta var inte enbart ett moraliskt förräderi från enskilda ledare.

Det var ett historiskt sammanbrott för en form av arbetarpolitik som genom parlamentarism, nationalism och institutionellt klassamarbete alltmer hade införlivats i det kapitalistiska samhällets politiska reproduktion.

Internationalismen hade inte besegrats därför att arbetarklassen saknade internationella intressen.

Den hade besegrats därför att stora delar av dess etablerade organisationer inte längre förmådde uttrycka och försvara dessa intressen när de ställdes i direkt motsättning till den egna nationalstatens krav.

Men kriget och sammanbrottet innebar inte slutet på den revolutionära rörelsen.

Ur krigets förstörelse växte en ny internationell revolutionsvåg fram.

13. Oktoberrevolutionen och den internationella revolutionsvågen

Den revolutionära våg som utvecklades under första världskriget var en internationell historisk process.

Den ryska revolutionen 1917 utgjorde ett avgörande genombrott inom denna process, men dess innebörd kan inte begränsas till den ryska statens historia.

Kriget hade skakat kapitalismen över stora delar av världen. Arbetarstrejker, soldatuppror och revolutionära rörelser utmanade de gamla maktförhållandena. Revolutionerna i Ryssland och Centraleuropa utvecklades inom samma internationella kris som också förändrade den politiska kampen i koloniala och halvkoloniala samhällen.

Oktoberrevolutionen gav denna internationella utveckling en ny kraft. Den visade att arbetare, soldater och bönder kunde störta en etablerad statsmakt och öppna vägen för revolutionära samhällsförändringar.

Men världsrevolutionens historia kan inte skrivas som om denna erfarenhet ensamt definierade dess innehåll.

I Tyskland, Österrike, Ungern och andra europeiska länder utvecklades revolutionära rörelser och arbetarråd. Samtidigt framträdde nya kommunistiska organisationer och revolutionära konflikter i Asien och andra delar av världen.

Den internationella revolutionen ställde därför inte enbart frågan om arbetarnas politiska makt i de utvecklade europeiska industriländerna.

Den ställde också frågan om förhållandet mellan proletär revolution, kolonialt förtryck, nationella rörelser och de samhälleliga krafter som kunde föra kampen vidare mot kapitalismen.

Dessa frågor var inte tillämpningar av en färdig europeisk teori.

De utvecklades genom den internationella revolutionens verkliga motsättningar och blev föremål för politisk och vetenskaplig kamp inom den kommunistiska rörelsen själv.

Arbetarklassen hade under dessa år utvecklat erfarenheter som gick långt utöver den tidigare fackliga och parlamentariska organiseringens gränser.

De revolutionära arbetarråden visade att arbetarna kunde skapa egna organ för kollektiv handling och samhällelig makt.

Samtidigt utvecklades nya revolutionära politiska organisationer och omfattande diskussioner om partiet, staten, råden och förhållandet mellan politisk ledning och klassens självständiga verksamhet.

Här fanns inga färdiga lösningar. Revolutionens erfarenheter frambringade nya problem som krävde fortsatt politisk och vetenskaplig utveckling.

De visade behovet av medveten revolutionär organisering, men också faran i varje utveckling där den politiska organisationen började ersätta de arbetare vars makt den gjorde anspråk på att företräda.

Den revolutionära vågen var därför inte bara ett uttryck för arbetarklassens styrka.

Den var också en historisk prövning av kommunismens förmåga att förena klassens självständiga rörelse med revolutionär teori, strategi och organisering.

Denna prövning slutade i nederlag.

Men nederlaget utplånar inte den revolutionära erfarenhetens historiska betydelse.

Det är genom att förstå både dess möjligheter och dess motsättningar som vi kan utveckla kommunismens historiska kunskap.

14. Den tyska revolutionens nederlag och den ryska revolutionens isolering

Den internationella revolutionens nederlag förändrade hela det tjugonde århundradets kommunistiska historia.

Den tyska revolutionen hade en särskild historisk betydelse.

I ett av världens mest utvecklade industriländer reste sig arbetare och soldater mot kriget och den gamla statsordningen. Arbetarråd bildades och den revolutionära rörelsen utmanade det politiska och samhälleliga herraväldet.

Men revolutionens utveckling begränsades och besegrades genom en kombination av statligt våld, den etablerade socialdemokratins politik, de gamla institutionernas fortsatta makt och den revolutionära rörelsens egna motsättningar.

Detta nederlag fick konsekvenser långt utanför Tysklands gränser.

En segerrik revolution inom den europeiska industrikapitalismens centrum skulle ha förändrat förutsättningarna för den ryska revolutionens fortsatta utveckling.

När den revolutionära vågen besegrades blev Sovjetrysslands internationella isolering allt djupare.

Den ryska revolutionen ställdes inför ett samhälle präglad av krigets förstörelse, ekonomisk upplösning, internationell intervention, inbördeskrig och omfattande sociala motsättningar.

Den industriella arbetarklassen hade försvagats genom krig, hunger, migration och produktionens sammanbrott.

Samtidigt växte den statliga och partipolitiska administrationens betydelse.

Det revolutionära partiet, som hade utvecklats inom kampen mot den gamla regimen, kom i allt större omfattning att fungera som bärare av statsmakt och samhällsförvaltning.

Här utvecklades en motsättning av historisk betydelse.

De institutioner som hade framträtt som uttryck för arbetarklassens revolutionära makt förlorade successivt sin självständiga funktion, medan partiets och statens administrativa apparater stärktes.

Arbetarklassens politiska makt kom alltmer att identifieras med partiets makt.

Denna utveckling var inte ett enkelt resultat av revolutionär organisering som sådan. Den måste förstås genom revolutionens internationella nederlag, de materiella och sociala förhållandena i Ryssland och de politiska vägval som gjordes inom den nya makten.

Men dess historiska resultat blev en växande separation mellan arbetarklassens självständiga verksamhet och den politiska makt som utövades i dess namn.

Revolutionens organisation började träda i revolutionens samhälleliga subjekts ställe.

Denna utveckling blev en av den moderna kommunismens djupaste historiska motsättningar.

Världsrevolutionens nederlag utanför Europa

Världsrevolutionens historia omfattar också de kommunistiska rörelser som utvecklades i koloniala och halvkoloniala samhällen.

Bildandet av Irans kommunistiska parti 1920 och dess verksamhet under den internationella revolutionära vågen hör till denna historia.

Den iranska kommunistiska rörelsen utvecklades i ett samhälle präglad av imperialistiskt inflytande, omfattande sociala motsättningar och konflikter om den nationella och politiska maktens framtid.

Avetis Sultan-Zadeh var en av partiets grundare och en betydelsefull företrädare för den revolutionära riktning som försvarade proletariatets självständighet gentemot den nationella bourgeoisin.

Inom Kommunistiska internationalens debatter ställde han frågan om vilka politiska följder samarbetet med borgerligt-nationalistiska rörelser kunde få för arbetarklassens revolutionära självständighet.

Därmed bidrog han till utvecklingen av en fråga som gällde hela världsrevolutionen: kunde den internationella kommunistiska rörelsen förena kampen mot imperialistiskt förtryck med arbetarklassens självständiga socialistiska perspektiv, eller skulle kampen underordnas nationella borgerliga krafter?

Den iranska kommunistiska rörelsens nederlag och de politiska konflikter som följde hör till världsrevolutionens historiska erfarenheter.

De kan inte behandlas som en regional episod vid sidan av de europeiska revolutionernas nederlag.

Inte heller kan Sultan-Zadehs teoretiska och politiska insatser reduceras till ett lokalt bidrag till en kommunistisk tradition som redan hade fått sitt fullständiga innehåll i Europa.

Den kommunistiska vänsterns historia omfattar också de revolutionära kommunister som inom den internationella rörelsen motsatte sig underordningen under borgerlig nationalism, statliga intressen och politiska kompromisser som hotade klassens självständighet.

Deras erfarenheter tillhör samma revolutionära historia som den italienska och nederländsk-tyska vänsterns kamp.

Att stora delar av denna historia senare försvunnit ur de dominerande europeiska framställningarna av vänsterkommunismen är inte betydelselöst.

Det uttrycker en begränsning i hur den internationella kommunistiska rörelsens vetenskapliga och organisatoriska utveckling har förståtts.

Världsrevolutionens nederlag var världsomfattande. Också dess revolutionära lärdomar måste återvinnas i sin internationella helhet.

15. Från revolutionärt parti till statsmaktens parti

Den stalinistiska kontrarevolutionen framträdde inte ur ett historiskt tomrum.

Dess förutsättningar utvecklades genom den internationella revolutionens nederlag, den ryska revolutionens isolering och den alltmer omfattande koncentrationen av den politiska och administrativa makten inom partiets och statens apparater.

När arbetarklassens självständiga organisationer förlorade inflytande försvagades också deras förmåga att kontrollera och förändra den politiska maktens utveckling.

Partiet kom att framträda som revolutionens huvudsakliga bärare, staten som dess institutionella form och den centrala administrationen som den instans som skulle förverkliga socialismens historiska uppgifter.

Arbetarklassens självfrigörelse ersattes alltmer av en politik där klassen förväntades underordna sig de institutioner som uppträdde som dess företrädare.

Detta var inte bara en förändring av organisationsformen.

Det innebar en omvandling av förhållandet mellan revolutionär teori och klasskamp.

När partiet identifierades med revolutionens historiska medvetande och staten med dess förverkligande kunde den levande arbetarrörelsens kritik framställas som ett hot mot revolutionen själv.

Den vetenskapliga kommunismen riskerade därmed att förvandlas från ett medel för att förstå och utveckla klassens självständiga revolutionära verksamhet till en ideologi för legitimering av en särskild politisk makt.

Med stalinismens konsolidering utvecklades denna motsättning till ett nytt historiskt system av förtryck och exploatering.

Den internationella revolutionens perspektiv underordnades den sovjetiska statens intressen och den nationella ekonomiska utvecklingens krav.

Kommunistiska partier runt om i världen omvandlades i stor utsträckning till politiska instrument för en internationell ordning där Sovjetstatens prioriteringar hade företräde framför arbetarklassens självständiga kamp.

Den kommunistiska internationalismens historiska innebörd förändrades.

Vad som hade vuxit fram som en internationell rörelse för arbetarklassens självfrigörelse reducerades alltmer till stöd för en stat och dess politiska intressen.

Socialismen identifierades med statligt ägande, centraliserad förvaltning och nationell industrialisering, medan lönearbetets fortbestånd och producenternas underordning förlorade sin centrala betydelse i den officiella teorin.

Statens ägande av produktionsmedlen upphäver inte i sig kapitalförhållandet. En stat som härskar över arbetarna kan inte ersätta arbetarnas egen samhällseliga makt med ett påstående om att representera den.

Den stalinistiska kontrarevolutionen var därför inte den kommunistiska revolutionens fullbordan.

Den markerade ett historiskt nederlag för dess grundläggande emancipatoriska innehåll.

16. Världskriget, fascismen och den kapitalistiska ordningens fortsatta utveckling

Det revolutionära nederlaget innebar inte att kapitalismens historiska motsättningar hade lösts.

Mellankrigstiden präglades av ekonomiska sammanbrott, klasskonflikter, växande nationalism, statliga omstruktureringar och en alltmer omfattande militarisering.

Fascismens framväxt måste förstås inom denna historiska utveckling.

Den organiserade kontrarevolutionära krafter, krossade arbetarnas självständiga organisationer och underställde samhällslivet ett våldsamt nationalistiskt och auktoritärt herravälde.

Fascismen var inte ett upphävande av det kapitalistiska samhällets grundläggande klassförhållanden. Den utgjorde en politisk form för deras bevarande och omorganisering under bestämda historiska förhållanden.

Samtidigt utvecklades nya konflikter mellan de imperialistiska makterna.

Den ekonomiska krisen under 1930-talet, konkurrensen om marknader och resurser och motsättningarna mellan staterna bidrog till en utveckling som slutligen ledde till andra världskriget.

Kriget innebar en förstörelse av människor, produktivkrafter och samhällsliga rikedomar i en omfattning som saknade motstycke.

Men detta krig var också en historisk brytpunkt i kapitalismens fortsatta utveckling.

Genom förstörelsen, den efterföljande återuppbyggnaden och en ny internationell maktordning skapades förutsättningar för en omfattande omstrukturering av det globala kapitalet.

Den kapitalistiska produktionen utvecklades under efterkrigstiden på nya materiella och institutionella grunder.

Men dessa förändringar innebar inte att kapitalismen hade övervunnit sina historiska motsättningar.

De innebar att kapitalförhållandet reproducerades under förändrade betingelser.

För arbetarklassen hade världskriget och den föregående kontrarevolutionen samtidigt inneburit en förlust av stora delar av den tidigare revolutionära rörelsens organisatoriska självständighet och historiska kontinuitet.

I många länder hade dess revolutionära organisationer krossats eller underordnats statliga och nationella politiska projekt.

Efterkrigstidens arbetarrörelse utvecklades därför under villkor som skilde sig grundläggande från den revolutionära rörelsens framväxt under det föregående århundradet.

17. Revolutionernas nederlag förändrade också kommunismens vetenskap

Den historiska separationen mellan klasskampens vetenskap och den organiserade arbetarrörelsen började inte med Oktoberrevolutionens nederlag. Dess första förutsättningar utvecklades redan efter Första internationalen, när positivismens inflytande, den officiella vetenskapens institutionalisering och arbetarrörelsens organisatoriska omvandling skapade nya förhållanden mellan teori, praktik och politisk organisation.

Inom Andra internationals ortodoxa marxism fick separationen en tydligare teoretisk form: den vetenskapliga socialismen framställdes som ett kunskapssystem som särskilda politiska och teoretiska företrädare skulle tillföra arbetarna. Klassens egen rörelse riskerade därmed att skiljas från den historiska produktionen av dess revolutionära kunskap.

Under den internationella revolutionära vågen skärptes denna motsättning i konflikterna om parti, råd, program och självständig klassaktivitet. Dessa konflikter utspelades inte endast mellan teoretiker, utan mitt i verkliga uppror och väpnade klasstrider.

Nederlagen, förföljelserna och avrättningarna av revolutionärer slog samtidigt sönder organisationer, politiskt minne och viktiga förbindelser mellan generationers kamp. Revolutionens isolering och den senare stalinistiska kontrarevolutionen förde en redan påbörjad historisk brytning in i ett nytt stadium.

Det tjugonde århundradets tragedi bestod inte bara i att revolutionära rörelser besegrades.

Nederlagen förändrade också de historiska förhållanden genom vilka marxismen hade utvecklats som vetenskap inom arbetarrörelsen.

De stora arbetarpartiernas institutionalisering, den stalinistiska statsmaktens konsolidering och de revolutionära organisationernas nederlag bidrog till en allt djupare separation mellan klassens praktiska erfarenheter och de institutioner som gjorde anspråk på att förvalta dess revolutionära teori.

Marxismen fortsatte att utvecklas i skilda former.

Viktiga teoretiska arbeten producerades. Revolutionära minoriteter bevarade erfarenheter från tidigare strider och motsatte sig såväl socialdemokratins klassarbete som stalinismens statliga herravälde.

Men kommunismens historiska brytning kunde inte övervinnas enbart genom att bevara ett revolutionärt program eller upprätthålla en teoretisk tradition.

Den kommunistiska rörelsens nederlag gav upphov till en ny motsättning mellan den revolutionära teorins institutionella fortlevnad och den arbetarklass vars självständiga rörelse hade varit en grundläggande förutsättning för dess uppkomst.

I vissa traditioner blev partiet bärare av ett oföränderligt program.

I andra upphöjdes arbetarråden eller den spontana klassaktiviteten till revolutionens avgörande princip.

Inom den akademiska marxismen blev teorin alltmer ett specialiserat kunskapsområde, med egna institutioner, begreppsliga konflikter och former för professionell reproduktion.

Dessa riktningar var inte identiska och deras historiska insatser kan inte värderas som om de hade spelat samma roll.

Men de utvecklades inom en historisk situation där den levande förbindelsen mellan revolutionär vetenskap, arbetarklassens självständiga kamp och dess politiska organisering hade försvagats.

Detta är den historiska brytning som den kommunistiska rörelsen fortfarande måste förhålla sig till.

Dess innebörd kan inte reduceras till att vissa partier hade felaktiga ledare, att några teoretiker missförstod Marx eller att revolutionära organisationer valde olämpliga arbetsmetoder.

Det handlar om en djupgående förändring av förhållandet mellan kommunismens historiska subjekt och de politiska och kunskapsmässiga former som utvecklades i dess namn.

Kommunismens vetenskap kunde överleva i böcker, program och akademiska institutioner samtidigt som dess levande förbindelse med den revolutionära klassrörelsen försvagades.

Det var denna separation som gjorde det möjligt för partier och teoretiska specialister att uppträda som ägare av en revolutionär kunskap som historiskt hade utvecklats ur arbetarrörelsens egen kamp.

Men arbetarklassens historia upphörde inte genom dessa nederlag.

Nya generationer av arbetare fortsatte att kämpa. Strejker, revolutionära uppror, självständiga arbetsplatsorganisationer och internationella solidaritetsrörelser utvecklades under nya historiska förhållanden.

Det revolutionära arvet levde vidare, inte enbart genom organisationernas program, utan genom den fortsatta klasskampens erfarenheter.

Den avgörande slutsatsen av denna historia är därför inte att kommunismen har förlorat sitt historiska subjekt.

Det är att den kommunistiska rörelsen måste förstå och övervinna den historiska brytning som har skiljt dess vetenskap och organisering från detta subjekt.

Vi förkastar inte revolutionernas historia därför att de besegrades.

Vi gör heller inte nederlagens organisatoriska och teoretiska former till oföränderliga principer för framtiden.

Deras erfarenheter tillhör arbetarrörelsens historiska kunskap. Deras motsättningar och nederlag måste förstås som delar av den process genom vilken kommunismen utvecklas.

Marxismen är inte en vetenskap som har fullbordats en gång för alla och sedan anförtratts åt särskilda väktare.

Den utvecklades genom klasskampens historiska rörelse. Dess revolutionära förmåga kan inte återställas genom enbart återupprättandet av gamla partier, program och institutioner.

Men inte heller genom att förkasta den medvetna organiseringen och vänta på att den spontana klasskampen av sig själv ska utveckla en kommunistisk samhällsomvandling.

Den kommunistiska rörelsens historiska uppgift är att återförena kollektiv erfarenhet, vetenskaplig kritik, revolutionär strategi och arbetarklassens självständiga organisering.

Detta kräver en förståelse av den värld inom vilken denna uppgift nu ställs.

Efterkrigstidens kapitalism, dess omfattande ekonomiska expansion, krisen under 1970-talet och den efterföljande globala omstruktureringen har förändrat både arbetarklassen och kapitalets former för herravälde.

De har också utvecklat en historisk kris som inte längre kan förstås genom tidigare konjunkturväxlingar eller isolerade ekonomiska motsättningar.

Det är till denna kapitalism och dess historiska kris som manifesterat nu vänder sig.

Internationalistiska arbetarorganisationens manifest

Del IV. Kapitalets historiska kris och dess förödande reproduktion

18. Efterkrigstidens kapitalism – återuppbyggnad på förstörelsens grund

Andra världskriget lämnade stora delar av Europa och Asien i ruiner. Miljoner människor hade dödats, städer och industrier förstörts, samhällen slagits sönder och tidigare ekonomiska och politiska maktförhållanden omvandlats.

Men ur denna förstörelse växte en ny kapitalistisk världsordning fram.

Efterkrigstidens ekonomiska expansion var ingen seger över kapitalismens historiska motsättningar. Den vilade på en omfattande omstrukturering av de förhållanden under vilka kapitalet kunde ackumuleras, arbetet organiseras och den internationella konkurrensen utvecklas.

Förstörelsen och värdeminskningen av kapital, återuppbyggnaden av industrin, den tekniska utvecklingen och framväxten av nya produktionssystem skapade förutsättningar för en omfattande expansion.

Under Förenta staternas dominerande ställning organiserades nya internationella monetära och ekonomiska institutioner. Dollarn fick en central funktion i världshandeln och kapitalets internationella cirkulation. Staten fick en betydelsefull roll i den ekonomiska utvecklingen, infrastrukturen, arbetskraftens reproduktion och förvaltningen av samhälleliga motsättningar.

Den industriella produktionen organiserades i allt större skala genom massproduktion, arbetsdelning, mekanisering och standardiserade arbetsprocesser.

Fordismen och taylorismen blev framträdande former för kapitalets kontroll över arbetet.

Stora fabriker samlade tusentals arbetare inom gemensamma produktionssystem. Arbetsprocessen organiserades genom detaljerad uppdelning av arbetsuppgifterna, teknisk kontroll, tidsmätning och en alltmer utvecklad arbetsledning.

Men koncentrationen av arbetare skapade inte bara nya möjligheter för kapitalets exploatering.

Den skapade också nya möjligheter för arbetarnas kollektiva styrka.

Arbetare som samlades inom stora industriella produktionsenheter utvecklade gemensamma erfarenheter, solidaritet, organisationsformer och förmåga att genom strejker påverka hela produktionsprocessen.

Efterkrigstidens kapitalistiska ordning utvecklades därför inte oberoende av klasskampen.

Den växte fram genom förändringar av produktionsförhållandena och genom politiska och sociala uppgörelser där arbetarrörelsens styrka, men också dess historiska nederlag och institutionalisering, hade avgörande betydelse.

I delar av den utvecklade kapitalistiska världen förbättrades arbetarnas levnadsvillkor. Socialförsäkringar, offentlig sjukvård, utbildning och andra samhällseliga verksamheter byggdes ut.

Dessa landvinningar var inte kapitalets gåvor. De var resultat av historiska förändringar, produktivitetens utveckling och arbetarklassens kamp, samtidigt som de organiserades inom den kapitalistiska reproduktionens gränser.

De betydde inte att lönearbetet hade upphört att vara exploatering.

De betydde inte heller att kapitalismen hade förvandlats till ett samhälle vars grundläggande mål var människornas välbefinnande.

Den internationella ordningen förblev präglad av imperialistiska motsättningar, kolonialt förtryck, krig och stora skillnader mellan världens regioner. Medan kapitalismen expanderade inom vissa industriella centra levde stora delar av mänskligheten under fattigdom, beroende och våldsamma samhällsförhållanden.

Efterkrigstidens expansion visade att kapitalismen under bestämda historiska förhållanden kunde genomgå omfattande omstruktureringar och skapa nya perioder av ackumulation.

Men den visade också att denna utveckling förutsatte en fortgående reproduktion av kapitalets klassförhållanden och de internationella motsättningar som hörde till dem.

Den nya ordningen var historisk.

Den hade uppstått ur världskrigets förstörelse och ur en omfattande förändring av kapitalismens materiella, politiska och institutionella grundvalar.

Och den skulle själv träda in i kris.

19. Krisen under 1970-talet – kapitalet angriper sina egna historiska förutsättningar

Under efterkrigstidens sista årtionden började den kapitalistiska expansionens motsättningar framträda allt tydligare.

Profitabilitetens problem, förändringarna i den internationella konkurrensen, det monetära systemets kris och den växande klasskampen skakade de förhållanden som hade burit upp efterkrigstidens ackumulation.

De stora industriella produktionssystemen utsattes för tryck.

Kapitalets behov av att öka exploateringen och återställa ackumulationens villkor kom i allt skarpare motsättning till arbetarnas tidigare landvinningar och organisationsformer.

Den internationella krisen under 1970-talet markerade därför inte bara slutet på en ekonomisk expansionsperiod.

Den öppnade en omfattande omvandling av kapitalets produktions- och reproduktionsförhållanden.

Kapitalet svarade genom att förändra arbetsorganisationen, omfördela produktionen internationellt, utveckla nya tekniker och angripa de förhållanden som hade möjliggjort arbetarklassens tidigare organisatoriska styrka.

Industriell verksamhet flyttades eller delades upp. Underleverantörer och internationella produktionskedjor fick större betydelse. Produktionens delar förbands genom nya tekniska och logistiska system samtidigt som arbetarna allt oftare skildes åt genom olika arbetsgivare, anställningsformer och nationella arbetsmarknader.

Arbetsprocessens flexibilitet blev ett medel för kapitalets kontroll.

Det som hade framträtt som den stora fabriken koncentrerade arbetarkollektiv började i allt större omfattning delas upp genom organisatorisk och geografisk fragmentering.

Men denna fragmentering innebar inte att produktionen blev mindre samhällelig.

Tvärtom.

Produktionen blev alltmer internationellt sammanbunden medan arbetarnas organisatoriska villkor splittrades.

Kapitalet decentraliserade arbetsorganisationens former samtidigt som det stärkte sin kontroll över den samlade produktionsprocessen.

Detta var en av den nya omstruktureringens avgörande motsättningar.

De förändrade produktionsformerna utvecklades tillsammans med nya angrepp på löner, anställningstrygghet, sociala rättigheter och fackliga landvinningar.

Den tidigare klasskompromissens institutioner omvandlades under trycket från kapitalets nya behov.

Privatiseringar, avregleringar och omorganisering av offentliga verksamheter blev delar av den internationella utveckling som kom att betecknas som nyliberalism.

Men kapitalets omstrukturering var inte bara en politisk doktrin.

Den var en materiell förändring av produktionens organisation, arbetskraftens användning, finanssystemets roll och den internationella arbetsdelningen.

Den skapade nya ackumulationscentra och förde miljontals nya arbetare in i den kapitalistiska världsproduktionen.

Kinas snabba industriella expansion och integration i världsmarknaden blev ett särskilt betydelsefullt uttryck för denna utveckling.

Samtidigt ökade kapitalets beroende av internationella finansflöden, skuldsättning, statliga ingrepp och upprepade omorganisationer av produktionen.

Omstruktureringen var verklig. Den skapade ny produktion, nya marknader och nya former för exploatering.

Men den förmådde inte återskapa en internationell ordning med samma relativt sammanhängande reproduktionsvillkor som hade kännetecknat efterkrigstidens expansion.

Kapitalets fortsatta tillväxt blev alltmer beroende av att de förhållanden som möjliggjorde tillväxten ständigt måste förändras på nytt.

Kris och omstrukturering började därmed utvecklas i ett förändrat historiskt förhållande.

20. Den historiska krisen – kapitalet förmår inte reproducera sin ordning utan återkommande omvälvningar

Kapitalismen har alltid genomgått kriser.

Produktionsökningar har följts av överproduktion, investeringar av sammanbrott, expansion av konkurser och perioder av tillväxt av omfattande värd förstörelse.

Marx visade att dessa kriser inte är tillfälliga olyckor som drabbar en i övrigt harmonisk ekonomisk ordning.

De växer fram ur kapitalets egen rörelse.

Kapitalistisk produktion är produktion för värdet förmering. Den samhälleliga produktionens olika moment utvecklas genom konkurrens mellan självständiga kapital, medan deras faktiska beroende av varandra gör sig gällande genom marknaden och krisens våldsamma korrigeringar.

Krisen är därför en del av kapitalismens sätt att reproducera sina motsättningar.

Kapital förstörs eller förlorar värde. Företag går under och andra växer sig starkare. Arbetslösheten ökar trycket på arbetarna. Produktionsmedel och arbetskraft omfördelas. Nya förhållanden för lönsamhet och ackumulation kan växa fram.

Men kapitalismens historiska utveckling har förändrat omfattningen av de förhållanden som måste omorganiseras för att ackumulationen ska kunna fortsätta.

Det gäller inte bara enskilda kapital eller produktionsgrenar.

Det gäller hela produktionssystem, kreditförhållanden, internationella institutioner, statliga ingripanden och de samhälleliga villkoren för arbetskraftens reproduktion.

Den historiska krisen i kapitalets totala reproduktion innebär att detta förhållande mellan kris och omstrukturering har förändrats.

Kapitalismen kan fortfarande utveckla produktivkrafter, skapa nya företag, utvidga produktionen och öppna nya ackumulationsområden.

Men denna utveckling upphäver inte den historiska krisen.

Den fortsatta reproduktionen har blivit alltmer beroende av återkommande ingripanden, förskjutningar av motsättningar och omorganisationer av de samhälleliga förhållanden på vilka ackumulationen vilar.

Det är därför inte tillräckligt att betrakta en återhämtad profitnivå, en växande nationalprodukt eller en ny teknisk expansionsfas som bevis för att kapitalismens kris har övervunnits.

Den avgörande historiska frågan gäller hur dessa resultat uppnås och vilka nya motsättningar som därigenom reproduceras.

När kapitalet ökar exploateringen kan produktionens lönsamhet förbättras samtidigt som arbetskraftens levnadsvillkor försämrats.

När krediten utvidgas kan efterfrågan och investeringarna upprätthållas samtidigt som beroendet av framtida inkomster och ytterligare skuldsättning fördjupas.

När staten räddar finansiella institutioner kan ett omedelbart sammanbrott förhindras samtidigt som kostnaderna förs över till samhället genom offentliga skulder, nedskärningar och förändrade fördelningsförhållanden.

När produktionen flyttas till nya regioner kan kapitalet skapa nya lönsamma verksamheter samtidigt som gamla produktionsområden bryts ned och nya internationella motsättningar uppstår.

Det är inom denna motsägelsefulla rörelse som vår tids kapitalism måste förstås.

Den historiska krisen betyder inte att kapitalet har upphört att röra sig. Den betyder att dess fortsatta rörelse i växande omfattning reproducerar de motsättningar som dess omstruktureringar försöker övervinna.

Från 1990-talet blev denna utveckling allt tydligare genom återkommande finansiella kriser, växande beroende av kredit och statliga ingripanden samt omvandlingen av den internationella produktionen.

Krisen 2008 blev en avgörande vändpunkt.

Den blottade att det finansiella systemets sammanbrott inte kunde begränsas till enskilda banker eller värdepappersmarknader.

Kreditförhållandena hade blivit sammanvävda med kapitalets allmänna reproduktion.

Produktionen, handeln, investeringarna, de offentliga finanserna och hushållens levnadsvillkor var beroende av samma internationella finansiella nätverk.

För att förhindra ett omfattande sammanbrott ingrep stater och centralbanker med garantier, krediter och extraordinära åtgärder.

De finansiella förlusterna kunde därmed överföras till nya samhällliga och statliga förhållanden.

Kapitalets reproduktion räddades genom en omfattande mobilisering av samhällliga resurser.

Men det samhällliga herravälde som hade frambringat krisen lämnades bestående.

Här visade sig den historiska krisens motsättning med särskild tydlighet:

De samhällliga krafter som skulle kunna användas för att tillfredsställa människornas behov mobiliserades för att bevara ett produktionsförhållande som återkommande undergräver dessa behov.

21. Staten och krediten – kapitalets kris förvandlas till samhällets börda

Den kapitalistiska staten har aldrig stått utanför kapitalets utveckling.

Den har försvarat egendomsförhållandena, garanterat rättsordningen, organiserat den politiska makten och bidragit till att reproducera de samhällliga villkor under vilka kapitalackumulationen sker.

Men i den historiska krisens utveckling får statens ingripanden och kreditsystemets funktion en allt större betydelse för kapitalets fortsatta reproduktion.

Det är inte bara fråga om att staten ingriper när marknaden misslyckas.

Staten och krediten har blivit så sammanvävda med produktionen, konsumtionen, de internationella betalningsförhållandena och den sociala reproduktionen att kapitalets fortsatta rörelse återkommande kräver omfattande politiska och monetära ingripanden.

När privata kapital hotas av sammanbrott mobiliserar statens resurser för att försvara den ekonomiska ordning som bygger på privat tillägnelse.

När arbetskraftens levnadsvillkor hotas hänvisas samma arbetare till budgetdisciplin, konkurrenskraft och nödvändigheten av uppoffringar.

Detta är ingen tillfällig motsägelse mellan god och dålig ekonomisk politik.

Den uttrycker statens klasskaraktär inom kapitalets reproduktion.

Det samhällliga arbetet producerar den rikedom som gör statens ekonomiska handlingsförmåga möjlig. Men denna handlingsförmåga organiseras inom ett system vars grundläggande förhållanden staten samtidigt måste försvara.

Krediterna förstärker samma motsättning.

Den kan påskynda investeringar, förbinda produktionens skilda moment och göra det möjligt för kapital att expandera utöver de omedelbart tillgängliga resurserna.

Men krediten kan inte själv skapa det mervärde som kapitalackumulationen ytterst är beroende av.

Den förbinder dagens ackumulation med anspråk på framtida värdeproduktion.

När dessa anspråk växer bortom de förhållanden som kan uppfylla dem blir skuldsättningens expansion en källa till nya kriser.

Kapitalets internationella kreditsystem förbinder därmed företag, banker, stater och hushåll i ett nätverk där en störning snabbt kan överföras mellan olika delar av samhällsekonomin.

Men för arbetarklassen framträder detta beroende inte främst genom finansmarknadernas tekniska språk.

Det framträder genom löner, räntor, hyror, offentliga tjänster, arbetslöshet och försämrade levnadsvillkor.

En finanskris kan förvandlas till offentlig skuldsättning. Den offentliga skuldsättningen kan användas för att motivera nedskränningar. Nedskränningarna kan innebära ökad arbetsbelastning inom vården, försämrade skolor, högre levnadskostnader och ett allt större tryck på hushållens obetalda arbete.

Därigenom överförs kapitalets kris från en del av reproduktionsprocessen till en annan.

Det är inte arbetarna som har skapat det kapitalistiska kreditsystemets motsättningar.

Men det är deras arbete och levnadsvillkor som återkommande görs till medel för dess stabilisering.

Kapitalets ekonomiska problem förvandlas till politiska krav på arbetarklassen.

Och genom dessa krav blir klasskampen själv en del av den fortsatta krisens utveckling.

22. Kapitalets världssystem – imperialistisk konkurrens, militarisering och krig

Kapitalismen har skapat en världsmarknad, men inte ett världssamhälle grundat på jämlikhet och gemensam kontroll över produktionen.

Kapitalets internationella utveckling sker genom konkurrens mellan företag, ekonomiska maktcentra och stater med skilda historiska styrkeförhållanden.

Världsproduktionen förenar arbetarna materiellt över nationsgränserna, samtidigt som den kapitalistiska världsordningen upprätthåller nationella motsättningar, ekonomiska hierarkier och politisk splittring.

Imperialismen är inte en främmande politik som vissa kapitalistiska stater tillfälligt väljer att föra.

Den har historiska rötter i kapitalets expansion, koncentration, internationella konkurrens och de statliga maktförhållanden genom vilka denna utveckling organiseras.

Kapitalismens internationella ordning har alltid varit förenad med kolonialt förtryck, militär makt och kampen om marknader, råvaror, handelsvägar och inflytelsesfärer.

Men imperialismens former förändras genom kapitalismens historiska utveckling.

Den internationella produktionens omfattning, finanssystemets sammanlänkning och den tekniska utvecklingen gör dagens imperialistiska konkurrens till en del av ett alltmer integrerat världskapital.

Samtidigt fortsätter denna integration att utvecklas genom konkurrerande statliga maktcentra.

Den internationella produktionens enhet upphäver inte motsättningarna mellan de kapitalistiska staterna.

Den ger dem nya former.

När de historiska förhållandena för kapitalets reproduktion förändras skärps också kampen om den internationella ordning genom vilken handeln, finanssystemet, produktionen och tillgången till strategiska resurser organiseras.

Militarisering, ekonomiska sanktioner, handelskonflikter och väpnade krig blir delar av denna utveckling.

Krig kan förstöra kapital och produktionsförmåga, omfördela marknader och förändra staters ställning inom världsordningen.

Men i vår tids sammanlänkade världskapitalism hotar samma förstörelse också de internationella reproduktionsförhållanden som de krigförande makterna själva är beroende av.

Därför kan kriget inte betraktas som en säker ekonomisk lösning på kapitalismens historiska kris.

Det kan tvärtom fördjupa denna kris genom att förstöra produktivkrafter, undergräva samhällets livsbetingelser och öppna nya motsättningar mellan världens kapitalistiska maktcentra.

Detta är en av den historiska krisens mest destruktiva utvecklingsformer.

Arbetare i olika länder producerar tillsammans världens rikedomar. Men genom kapitalets stater kan de föras in i konflikter där de tvingas bära kostnaderna för konkurrensen mellan sina härskande klasser.

De internationella motsättningarna framställs som motsättningar mellan nationer, civilisationer, folk och kulturer.

Bakom dessa ideologiska former verkar emellertid bestämda samhälleliga intressen och maktförhållanden.

Den kapitalistiska konkurrensen kan förvandlas till internationella konflikter vars politiska uttryck döljer de förhållanden som har frambringat dem.

Det är därför ingen lösning för arbetarklassen att underordna sin självständiga politik under något av de konkurrerande kapitalistiska maktblocken.

Varken de etablerade imperialistiska makternas försvar av den rådande världsordningen eller deras rivalers anspråk på en ny ordning upphäver kapitalförhållandet.

De uttrycker skilda positioner inom en värld vars produktion och samhälleliga resurser fortfarande är underordnade kapitalets herravälde.

Den proletära internationalismen utgår från ett annat historiskt förhållande.

Arbetarnas gemensamma samhälleliga ställning och deras internationellt sammanbundna arbete ger en materiell grund för en politik som inte behöver identifieras med någon kapitalistisk stat eller något nationellt maktblock.

Denna internationalism kan inte begränsas till abstrakta förklaringar om fred och solidaritet.

Den förutsätter utvecklingen av självständig klasspolitik och internationella förbindelser mellan arbetare som genom sina skilda kamperfarenheter kan identifiera de gemensamma samhälleliga motsättningar de står inför.

23. Kapitalismens historiska kris är inte dess automatiska undergång

Den historiska krisen har inte upphävt kapitalismens förmåga att producera, exploatera eller omorganisera sitt herravälde.

Nya tekniska system utvecklas. Kapital koncentreras och förflyttas. Produktionen förändras. Staten reorganiserar sina institutioner. Nya arbetarkollektiv skapas och gamla upplöses.

Men dessa förändringar är inte bevis på att kapitalismen har övervunnit sina historiska motsättningar.

De är delar av den process genom vilken kapitalet försöker reproducera sig under alltmer komplicerade förhållanden.

Den historiska krisen visar sig därför inte enbart i ekonomiska sammanbrott.

Den visar sig också i de alltmer omfattande samhälleliga åtgärder som krävs för att förhindra sammanbrott och upprätthålla den kapitalistiska ordningens kontinuitet.

Det är här som kapitalismens självdestruktiva utveckling framträder med särskild tydlighet.

För att upprätthålla produktionens lönsamhet kan kapitalet undergräva de människors levnadsvillkor vars arbete det är beroende av.

För att försvara konkurrenskraften kan det förstöra produktionskapacitet och samhälleliga resurser.

För att bevara de internationella maktförhållandena kan dess stater mobilisera för krig som hotar hela regioners ekonomiska och mänskliga liv.

För att utveckla nya tekniker kan det samtidigt intensifiera arbetsprocessen och öka kontrollen över de människor vars kollektiva kunskap och verksamhet gör tekniken möjlig.

Det är inte produktivkrafternas utveckling i sig som skapar denna motsättning.

Det är deras underordning under kapitalförhållandet.

Kapitalismen har gjort det mänskliga arbetet till en samhällelig världskraft, men organiserar fortfarande denna kraft genom privat tillägnelse, klassherravälde och konkurrerande statliga intressen.

Det är denna historiska motsättning som fördjupas.

Den omfattar produktionen, konsumtionen, krediten och staten. Den omfattar reproduktionen av arbetskraften, naturförhållandena och de politiska och vetenskapliga institutionernas utveckling.

Men dessa moment är inte oberoende kriser som endast råkar sammanfalla.

De förbinds genom kapitalets totala reproduktion och genom de konkreta förhållanden där kapitalets fortsatta rörelse påverkar samhällets olika delar.

Den historiska krisen är därmed inte bara en fråga om hur länge kapitalismen kan fortsätta existera.

Den ställer frågan om vilka samhälleliga förhållanden som reproduceras genom denna fortsatta existens och vilka följder de får för mänsklighetens utveckling.

En kapitalism som fortsätter producera rikedom samtidigt som den förstör allt större delar av de mänskliga och naturliga förutsättningarna för denna rikedom har inte därmed bevisat sin historiska livskraft.

Den har visat djupet i motsättningen mellan det samhälleliga arbetets möjligheter och den kapitalistiska form under vilken dessa möjligheter hålls fångna.

Men ingen historisk motsättning genomför en revolution av egen kraft.

Kapitalet kan fortsätta reproducera sitt herravälde genom nya omstruktureringar, större exploatering, växande sociala motsättningar och alltmer destruktiva former av konkurrens.

Det finns ingen ekonomisk lag som automatiskt förvandlar kapitalismens kris till kommunism.

Kommunismen förutsätter att den internationella arbetarklassen utvecklar sin självständiga förmåga att förstå, organisera och revolutionärt förändra de samhälleliga förhållanden som den själv reproducerar genom sitt arbete.

Den historiska krisen skapar inte denna förmåga åt arbetarna.

Men den förändrar de förhållanden under vilka deras kamp utvecklas och gör motsättningen mellan mänsklighetens samhälleliga möjligheter och kapitalets herravälde allt tydligare.

Det är därför kapitalismens nuvarande kris också är en historisk fråga om arbetarklassens organisering, vetenskap och politiska självständighet.

Denna fråga kan inte besvaras utan att undersöka de omfattande förändringar som kapitalet har genomfört i arbetets organisation och i hela samhällslivets reproduktion.

Kapitalet har förändrat fabriken, arbetsplatsen, familjen, staten, vetenskapen och förhållandet mellan människan och naturen.

Men det har inte upphävt det klassförhållande som förenar dessa förändringar.

Den värld som kapitalet har skapat kan inte frigöras genom att dess institutioner endast förvaltas på ett annat sätt. Frågan gäller själva herraväldet över det samhälleliga arbetet och de förhållanden genom vilka hela samhällslivet reproduceras.

Det är här som motsättningen mellan kapitalismens historiska utveckling och den kommunistiska revolutionens möjligheter får sitt konkreta innehåll.

Internationalistiska arbetarorganisationens manifest

Del V. Kapitalets herravälde över arbete, natur och samhällelig reproduktion

24. Kapitalet omvandlar arbetsprocessen – men kan inte frigöra sig från det levande arbetet

Kapitalismen har aldrig nöjt sig med att exploatera arbetet under oförändrade förhållanden.

Den har ständigt försökt omorganisera arbetsprocessen, utveckla produktivkrafterna, förkorta den nödvändiga arbetstiden och öka den del av arbetsdagen under vilken arbetarna producerar mervärde för kapitalet.

Marx visade att kapitalets herravälde inte bara innebär att kapitalisten äger produktionsmedlen och tillägnar sig arbetets resultat. Det innebär också en fortgående omvandling av själva arbetets organisation.

Kapitalet förändrar samarbetet mellan arbetarna, utvecklar arbetsdelningen, inför maskiner och tekniska system och omformar de mänskliga verksamheterna till delar av sin egen produktionsprocess.

Det som historiskt har vuxit fram genom människornas gemensamma arbete framträder därmed som kapitalets produktiva kraft.

Maskinen tycks producera rikedom. Företaget framstår som skaparen av arbetstillfällena. Kapitalets ledning framställs som förutsättningen för det samhälleliga samarbetet.

Men bakom dessa framträdelseformer finns det levande arbetet och den kollektiva samhälleliga verksamhet som gör produktionen möjlig.

Under den industriella kapitalismens utveckling koncentreras arbetarna i allt större produktionsenheter. Taylorismens uppdelning av arbetsprocessen och fordismens löpande massproduktion blev historiskt betydelsefulla former för att underordna arbetarnas verksamhet under kapitalets tekniska och organisatoriska kontroll.

Arbetsuppgifterna delades upp, arbetsrörelserna studerades och arbetsprocessen organiserades efter produktivitetens och värdeförmeringens krav.

Arbetarens kunskap om arbetsprocessen skulle så långt möjligt skiljas från den enskilde producenten och koncentreras hos arbetsledningen.

Denna separation mellan arbetets utförande och kontrollen över dess organisation var inte bara en teknisk förändring.

Den var ett uttryck för kapitalets makt över arbetets kollektiva förmåga.

Men arbetarna förblev inte passiva inför denna utveckling.

Deras gemensamma arbete skapade också gemensamma erfarenheter av exploatering och kontroll. Inom de stora fabrikerna utvecklades nya former av solidaritet, organisering och kollektiv kamp.

Kapitalets produktionsorganisation utvecklade därmed också förutsättningar för arbetarnas motstånd.

Under efterkrigstidens senare årtionden blev denna motsättning alltmer betydelsefull.

Stora arbetarkollektiv kunde genom samordnade strejker och produktionsstopp utmana kapitalets kontroll över centrala delar av industrin.

När efterkrigsordningen trädde i kris blev därför omorganiseringen av arbetet också ett medel för att förändra styrkeförhållandet mellan kapital och arbete.

Det är inom detta historiska sammanhang som övergången till nya produktionssystem måste förstås.

25. Från fordism till lean – produktionens fragmentering och kontrollens koncentration

Kapitalets omstrukturering efter 1970-talet förändrade arbetsprocessens organisation i världsomfattande skala.

Stora integrerade produktionsenheter delades upp. Verksamheter fördes över till underleverantörer. Arbetet organiserades genom nya logistiska system, flexibla produktionskedjor och alltmer utvecklade metoder för att anpassa arbetskraftens användning till kapitalets omedelbara behov.

Toyotamodellen och senare lean-produktion blev betydelsefulla uttryck för denna förändring.

Deras innebörd kan inte reduceras till tekniska förbättringar eller effektivare företagsledning.

De utvecklade nya former för att organisera exploateringen och kontrollen över arbetsprocessen.

Produktionens olika moment knöts närmare samman genom krav på snabba leveranser, minskade lager, standardiserade arbetsrutiner och kontinuerlig effektivisering.

Samtidigt förändrades arbetsledningens kontroll.

Arbetarna skulle inte bara utföra sina uppgifter. De förväntades också bidra till att identifiera hinder, förbättra arbetsprocessen och öka produktiviteten.

Det som tidigare i högre grad hade varit arbetsledningens uppgift fördes delvis in i arbetarnas dagliga verksamhet.

Men kontrollen över målen, produktionsvillkoren och resultaten låg fortfarande hos kapitalet.

Arbetarnas praktiska kunskap mobiliserades som en produktivkraft, samtidigt som deras självständiga bestämmanderätt över produktionen förblev begränsad.

Detta är en av den moderna arbetsorganisationens grundläggande motsättningar.

Kapitalet behöver arbetarnas initiativ, erfarenheter och samarbete, men försöker underordna dem under en kontroll som arbetarna själva inte förfogar över.

Arbetet kan framstå som mer självständigt samtidigt som dess intensitet, övervakning och resultatstyrning ökar.

Arbetslag får ansvar för produktionsmål men saknar makt över de ekonomiska och organisatoriska beslut som bestämmer deras villkor.

Individuella prestationer mäts. Arbetsgrupper jämförs. Konkurrens organiseras inom samma arbetarkollektiv.

Det kollektiva arbetet utvecklas samtidigt som dess gemensamma styrka motverkas genom individualiserade krav och skilda anställningsvillkor.

Den internationella produktionens fragmentering har förstärkt denna motsättning.

Arbetare kan delta i samma produktionsprocess men vara anställda av olika företag, arbeta i olika länder och omfattas av olika rättigheter och avtal.

Kapitalets kontroll över den sammanhängande produktionen behöver därmed inte motsvaras av en lika sammanhängande formell organisation av arbetarna.

Det som splittras organisatoriskt under kapitalets herravälde förblir förenat genom det samhälleliga arbetet.

Denna motsättning är en central utgångspunkt för förståelsen av vår tids klasskamp.

26. Digitalisering och artificiell intelligens – människans kunskap under kapitalets kommando

Kapitalismens tekniska utveckling har nått en nivå där omfattande delar av produktionen, distributionen och samhällslivet organiseras genom digitala system.

Datainsamling, automatisering, algoritmisk styrning och artificiell intelligens förändrar arbetets organisation och kapitalets förmåga att kontrollera produktionsprocessens olika moment.

Men tekniken är inte en självständig samhällelig makt som utvecklas utanför klassförhållandena.

Den utvecklas och används inom bestämda egendoms- och produktionsförhållanden.

Kapitalet använder digitala system för att samordna globala produktionskedjor, mäta arbetsinsatser, övervaka prestationer och förändra arbetskraftens användning.

I fabriker, lager, transporter, vård och andra verksamheter kan arbetarnas tid, rörelser och resultat registreras och jämföras i allt större omfattning.

Teknikens möjligheter att minska arbetsbördan och förbättra samordningen av samhällsliga verksamheter underordnas därmed kapitalets krav på lönsamhet, arbetsintensitet och kontroll.

Artificiell intelligens bygger dessutom på omfattande samhällsligt producerad kunskap.

Språk, forskning, tekniska lösningar och erfarenheter som utvecklats genom generationers kollektiva verksamhet blir material för nya system som ägs och kontrolleras av kapitalistiska företag och institutioner.

Här återkommer motsättningen mellan kunskapens samhällsliga produktion och den privata kontrollen över dess användning.

Kapitalets företrädare talar gärna om tekniken som en kraft som gör människans arbete överflödigt.

Men den kapitalistiska produktionen kan inte förstås som om maskinerna hade frigjort kapitalet från dess beroende av levande arbete.

Tekniska system förändrar arbetskraftens användning, fördelningen av arbetet och förhållandet mellan olika produktionsprocesser.

De upphäver inte därigenom kapitalförhållandet.

Tvärtom utvecklas tekniken inom det samhällsliga förhållande där människornas produktiva verksamhet underordnas kapitalets värdetförmering.

Den avgörande frågan är därför inte om tekniken ska utvecklas.

Frågan är vem som kontrollerar dess utveckling, för vilka ändamål den används och vilka samhällsliga förhållanden den reproducerar.

Ett samhälle där arbetarna gemensamt kontrollerar produktionen skulle kunna använda den vetenskapliga och tekniska utvecklingen för att minska nödvändigt arbete, förbättra människornas liv och frigöra tid för utbildning, kultur och gemensam samhällslig verksamhet.

Under kapitalets herravälde blir samma möjligheter föremål för konkurrens, exploatering och kontroll.

Det är inte vetenskapens utveckling som står i motsättning till människans frigörelse.

Det är dess underordning under kapitalförhållandet.

27. Arbetarklassen har förändrats – den har inte försvunnit

Kapitalismens omstrukturering har förändrat arbetarklassens sammansättning.

De stora industriella arbetarkollektiv som präglade vissa delar av efterkrigstiden har omorganiserats, delats upp eller förflyttats till nya regioner.

Samtidigt har omfattande arbetargrupper vuxit fram inom industrin, logistiken, transporterna, vården, utbildningen, handeln och andra delar av produktionen och samhällslivets reproduktion.

Det finns ingen grund för att identifiera arbetarklassen med en bestämd industriarbetare från ett tidigare historiskt skede.

Arbetarklassen bestäms genom sin ställning inom de kapitalistiska samhällsförhållandena, inte genom en särskild maskin, arbetsplats eller yrkesidentitet.

När kapitalet förändrar produktionsprocessen förändras också arbetarklassens sammansättning.

Men denna förändring innebär inte att klassförhållandet upphör.

Den moderna kapitalismen har i många avseenden gjort fler människor beroende av lönearbete och underordnat allt större delar av samhällslivet kapitalets produktions- och reproduktionsförhållanden.

Samtidigt har den utvecklat nya former av osäkerhet, tillfälliga anställningar, bemanningsarbete och informellt arbete.

Denna utveckling har skapat nya hinder för arbetarnas kollektiva organisering.

Arbetare som tidigare kunde mötas dagligen inom samma företag kan nu arbeta under olika arbetsgivare, med olika kontrakt och skilda rättsliga villkor.

Men produktionens internationella sammanlänkning skapar också nya förutsättningar för gemensam kamp.

Ett produktionsstopp inom en verksamhet kan påverka andra delar av en internationell produktionskedja.

En konflikt inom transporterna kan beröra industrins fortsatta verksamhet.

Arbetare inom vård och samhällsliga tjänster kan genom sin gemensamma kamp synliggöra hur hela samhällets reproduktion vilar på deras arbete.

Arbetarklassens samhällsliga kraft har alltså inte försvunnit.

Den har fått nya former.

Problemet är att arbetarnas organisationer och politiska traditioner inte alltid har utvecklats i takt med dessa förändringar.

De tidigare organisationernas gränser kan komma i motsättning till den nya produktionens verkliga struktur.

Fackliga avtal kan begränsas till enskilda företag samtidigt som arbetsprocessen organiseras genom internationella koncerner och underleverantörskedjor.

Partier kan tala om arbetarklassen genom gamla sociala kategorier, samtidigt som nya arbetargrupper utvecklar sina egna erfarenheter och kampformer.

Dessa motsättningar ställer frågan om arbetarklassens självständiga organisering i en ny historisk form.

Men svaret ligger inte i att överge den revolutionära organisationen eller förvandla spontan kamp till en universell organisationsprincip.

Det ligger i att förstå de nya förhållanden inom vilka arbetarnas kollektiva erfarenheter, solidaritet och medvetna organisering kan utvecklas.

Det är inom denna rörelse som nya former av arbetarcirklar, arbetsplatskärnor och informell organisering får sin betydelse.

28. Kapitalets globala arbetarklass – migration, rasism och nationell splittring

Kapitalismen har utvecklat en internationell arbetsdelning där miljontals människor förflyttas mellan regioner och länder under trycket från arbete, fattigdom, krig och förändrade livsvillkor.

Migrationen är inte en yttre störning av kapitalismens normala utveckling.

Den är en del av den historiska omvandling genom vilken arbetskraften produceras, förflyttas och fördelas inom den kapitalistiska världsordningen.

Kapitalet behöver arbetskraft men organiserar inte denna arbetskraft under jämlika samhälleliga förhållanden.

Olika rättsliga ställningar, medborgarskap, uppehållstillstånd och nationella arbetsmarknader skapar skilda villkor för människor som deltar i samma samhälleliga produktion.

Dessa skillnader kan användas för att sänka löner, försvaga arbetarnas förhandlingsförmåga och upprätthålla konkurrens mellan olika delar av arbetarklassen.

Rasismen får därmed en materiell funktion inom kapitalets reproduktion.

Den kan användas för att legitimera ojämlikhet, skapa hierarkier mellan arbetare och försvåra utvecklingen av gemensam klassorganisering.

När en del av arbetarklassen framställs som ett hot mot en annan del döljs deras gemensamma förhållande till kapitalet.

Den migrerade arbetaren framställs som orsaken till försämrade arbetsvillkor, medan de produktions- och maktförhållanden som organiserar exploateringen lämnas utanför kritiken.

Det är genom sådana skiljelinjer som kapitalet kan förvandla arbetarnas gemensamma samhälleliga ställning till konkurrens mellan dem.

Men arbetarnas verkliga gemenskap uppstår inte genom att dessa skillnader förnekas. Den utvecklas genom gemensam kamp mot de förhållanden som gör skillnaderna till medel för exploatering och underordning.

Internationalismen kan därför inte nöja sig med att förkunna att alla arbetare är lika.

Den måste förstå de konkreta historiska och rättsliga förhållanden som splittrar arbetarklassen och de former av gemensam organisering som kan övervinna denna splittring.

Den internationella arbetarklassen består inte av nationella delar som först måste försvara sina respektive nationers kapitalistiska intressen.

Dess samhälleliga verksamhet är redan sammanbunden genom världskapitalets produktion och reproduktion.

Denna materiella förbindelse kan bli en grund för medveten internationell klasspolitik.

29. Kvinnornas arbete och den samhälleliga reproduktionen

Kapitalismen reproduceras inte enbart genom den verksamhet som äger rum inom fabriker, företag och andra arbetsplatser.

Den förutsätter också att arbetskraften dagligen och mellan generationer kan reproduceras.

Människor behöver bostäder, livsmedel, omsorg, utbildning, hälsovård och sociala relationer för att kunna leva och arbeta.

En omfattande del av denna verksamhet utförs inom hushållen och genom samhälleliga tjänster.

Historiskt har kvinnors arbete haft en central betydelse inom dessa förhållanden, samtidigt som det genom familjens organisation, könsarbetsdelningen och den borgerliga samhällsordningens normer ofta har gjorts osynligt eller underordnats.

Den borgerliga föreställningen om familjen som en naturlig och privat gemenskap döljer därmed dess historiska och samhälleliga funktion.

Hushållet står inte utanför kapitalismens reproduktion.

Det är en av de samhälleliga former genom vilka arbetskraftens livsvillkor upprätthålls.

Kvinnors arbete, både som lönearbete och inom den obetalda omsorgen och hushållsverksamheten, är därför inte en fråga som kan skiljas från klasskampens historiska utveckling.

Samtidigt får kvinnor inte reduceras till sin funktion inom arbetskraftens reproduktion.

Kvinnor är en del av den internationella arbetarklassen, och kvinnors självständiga kamp mot underordning, våld, ojämlikhet och begränsningar av den egna friheten har utvecklat viktiga samhälleliga och politiska erfarenheter.

Denna kamp kan inte förstås enbart som en fråga om formella rättigheter.

Det borgerliga samhället kan erkänna juridisk jämlikhet samtidigt som ojämlika samhällsliga förhållanden reproduceras genom arbetets organisation, familjen, egendomen och statens institutioner.

Kvinnors frigörelse kan därför inte fullbordas genom att endast utvidga möjligheterna att delta på lika villkor inom ett samhälle som fortsatt bygger på exploatering och klassherravälde.

Men den kan inte heller skjutas upp till en framtida revolution som om könsförtrycket vore en underordnad fråga som automatiskt försvinner med ett politiskt maktskifte.

Den är en verklig del av kampen om hela samhällslivets omvandling.

När kapitalismens kris leder till nedskärningar inom vård, omsorg och offentlig service överförs dessutom delar av kostnaderna för den samhällsliga reproduktionen till hushållen.

Därigenom kan arbetets omfattning öka samtidigt som det blir mindre synligt inom den officiella ekonomiska redovisningen.

Detta visar hur kapitalets ekonomiska kris överförs till förhållanden som den borgerliga samhällssynen framställer som privata.

Kvinnokampen och kampen om den samhällsliga reproduktionens villkor hör därför till arbetarklassens gemensamma historiska kamp.

Kommunismen kan inte nöja sig med att förändra ägandet inom produktionen och lämna samhällslivets övriga hierarkier orörda.

Den måste innebära människornas frigörelse från de samhällsliga förhållanden som reproducerar exploatering, underordning och ojämlik makt.

30. Kapitalet och naturen – produktionens utveckling som förstörelse av livets grundvalar

Människan lever inte utanför naturen.

Det mänskliga arbetet är en verksamhet genom vilken människan förändrar naturen och samtidigt förändrar sina egna livsförhållanden.

Marx behandlade därför arbetsprocessen som ett förhållande mellan människan och naturen. Engels sökte genom sina undersökningar av naturens utveckling fördjupa den dialektiska förståelsen av sambanden mellan naturprocesser och mänsklig verksamhet.

Naturen är inte bara ett lager av råvaror som väntar på att förbrukas.

Den utgör de materiella förutsättningarna för mänskligt liv och samhällslig produktion.

Men kapitalismen organiserar människans förhållande till naturen genom värdeförmeringens och konkurrensens krav.

Marken, skogarna, vattnet, mineralerna och energikällorna framträder som ekonomiska tillgångar som kan ägas, exploateras och omsättas i kapital.

Deras användning bestäms i stor utsträckning av lönsamheten för enskilda kapital och konkurrensen mellan företag och stater.

De långsiktiga förutsättningarna för mänsklighetens och naturens reproduktion underordnas därmed produktionsförhållanden vars omedelbara drivkraft är ackumulationen.

Kapitalismen har utvecklat enorma möjligheter att använda naturens krafter och förstå dess processer.

Men samma utveckling har också möjliggjort en förstörelse vars omfattning hotar ekosystem, livsmiljöer och människors försörjningsvillkor.

Föroreningar, förstörelse av jordbruksmark, utarmning av naturresurser, förlust av biologisk mångfald och klimatförändringar är inte enbart tekniska misslyckanden som kan förstås oberoende av produktionens samhälleliga organisation.

De utvecklas inom en världsproduktion där kapitalets konkurrens och staters ekonomiska intressen sätter bestämda gränser för hur naturens tillgångar används och skyddas.

Den imperialistiska konkurrensen förstärker dessa motsättningar.

Kampen om energi, mineraler, vatten, jordbruksmark och strategiska transportvägar förbinder naturresursernas tillägnelse med statlig makt och internationella konflikter.

Krig förstör inte bara produktionsmedel och mänskliga samhällen.

Det kan också förgifta mark och vatten, förstöra infrastruktur och under lång tid undergräva hela regioners naturliga och sociala livsbetingelser.

Naturförstörelsen är därför inte en isolerad miljöfråga som kan skiljas från kapitalismens historiska utveckling.

Men naturens egna processer kan inte heller reduceras till ekonomiska kategorier.

Det är just därför en vetenskaplig förståelse av förhållandet mellan människan, samhället och naturen är nödvändig.

Den kommunistiska kritiken riktar sig inte mot utvecklingen av människans produktiva och vetenskapliga förmåga.

Den riktar sig mot den samhällsordning som underordnar denna förmåga kapitalets privata och konkurrensmässiga mål.

En samhällelig produktion organiserad efter mänskliga behov måste också kunna ta ansvar för de naturliga villkor genom vilka den egna existensen är möjlig.

Mänsklighetens frigörelse från kapitalets herravälde kan inte skiljas från en medveten och långsiktigt hållbar reglering av förhållandet mellan samhälle och natur.

31. Staten och samhällsinstitutionerna förändras med kapitalets historiska kris

Kapitalets omstrukturering förändrar inte enbart fabrikerna och arbetets organisation.

Den förändrar också de politiska och samhälleliga institutioner genom vilka kapitalförhållandet reproduceras.

Staten, parlamenten, den offentliga förvaltningen och de internationella institutionerna är inte oberoende från de historiska samhällsförhållanden inom vilka de verkar.

De utvecklas och förändras tillsammans med kapitalismens produktion, klassförhållanden och internationella motsättningar.

Den borgerliga staten framställer sig som hela samhällets representant.

Den juridiska jämlikheten ger människorna formellt samma ställning inför lagen, samtidigt som deras verkliga samhälleliga möjligheter bestäms av skilda ekonomiska och klassmässiga förhållanden.

Den borgerliga demokratin upphäver inte detta förhållande.

Den organiserar politiska rättigheter inom en samhällsordning där produktionsmedlen och den samhälleliga rikedomens förblir under kapitalets kontroll.

Arbetarklassen har genom sin kamp erövrat viktiga demokratiska friheter och sociala rättigheter.

Dessa historiska landvinningar får inte förväxlas med själva den kapitalistiska statens klasskaraktär.

När kapitalismens historiska reproduktionsvillkor förändras omvandlas också statens sätt att förvalta klassförhållandena.

De institutioner som under efterkrigstiden organiserade delar av den sociala kompromissen har i växande omfattning blivit arenor för omstrukturering av arbetets villkor, offentlig service och samhälleliga rättigheter.

Parlamentariska beslut används för att genomföra förändringar som motiveras av marknadens krav, statens ekonomiska begränsningar eller den internationella konkurrenskraftens nödvändighet.

Samtidigt förskjuts betydelsefulla beslut till internationella institutioner, centralbanker, ekonomiska samarbetsorgan och andra maktcentra vars verksamhet är förankrad i kapitalets globala reproduktion.

Detta innebär inte att varje politisk institution har förlorat sin tidigare funktion eller att politiska konflikter har upphört att spela en roll.

Det innebär att de former genom vilka kapitalets samhälleliga herravälde organiseras har förändrats.

Också fackföreningarnas och arbetarpartiernas ställning påverkas av denna utveckling. Organisationer som vuxit fram ur arbetarklassens historiska kamp kan under bestämda förhållanden införlivas i administrationen av arbetsmarknaden, produktionens omstrukturering och de sociala kompromisser som kapitalets fortsatta reproduktion kräver.

Deras existens som arbetarorganisationer garanterar därför inte deras självständighet från kapitalets politiska och ekonomiska behov.

Samtidigt kan arbetarnas tryck underifrån tvinga även institutionaliserade organisationer att delta i konflikter som deras ledningar försöker begränsa.

Förhållandet mellan arbetarnas självständiga kamp och de etablerade organisationerna är därmed en verklig och motsägelsefull del av klasskampen.

Denna motsättning kan inte lösas enbart genom att välja mellan att stödja eller förkasta fackföreningar och partier i största allmänhet.

Den måste förstås genom deras faktiska historiska funktion och förhållande till arbetarklassens självständiga organisering.

32. Den borgerliga vetenskapens institutioner och krisen i samhällets kunskapsproduktion

Kapitalismens historiska utveckling har gjort vetenskaplig kunskap till en allt viktigare samhällelig produktivkraft.

Den moderna produktionen är beroende av omfattande forskning, teknisk utveckling, utbildning och avancerade former för organisering av kunskap.

Men vetenskapens utveckling sker inte utanför de samhällliga förhållanden som organiserar dess produktion och användning.

Universitet, forskningsinstitutioner och utbildningssystem verkar inom en samhällsordning där kapitalets ekonomiska behov och statens politiska prioriteringar påverkar forskningens villkor, inriktning och resultatens användning.

Den borgerliga vetenskapen innehåller verkliga upptäckter och betydande framsteg.

Men dess institutionaliserade former kan samtidigt reproducera en separation mellan den samhällliga verksamhet ur vilken kunskapen utvecklas och de institutioner som framträder som dess erkända bärare.

Arbetets och produktionens praktiska kunskaper kan tillägnas, systematiseras och användas inom institutioner där de människor vars erfarenheter bidragit till kunskapen saknar inflytande över dess syften.

Samma förhållande återkommer inom den vetenskapliga organiseringen av arbetsprocessen.

Kunskap som utvecklats genom arbetarnas kollektiva verksamhet kan förvandlas till tekniska modeller och administrativa system för att öka exploateringen och stärka kontrollen över arbetet.

Vetenskapen framträder då som en främmande makt över de människor vars samhällsliga arbete utgör en av dess historiska förutsättningar.

Denna motsättning gäller inte bara teknikens användning.

Den gäller också den borgerliga samhällsvetenskapens sätt att förstå samhällsliga förhållanden.

När kapitalismen behandlas som en naturlig och slutgiltig samhällsordning reduceras dess motsättningar till frågor om anpassning, effektivitet, förvaltning och reformer.

Klasskampen kan framställas som ett problem för samhällsordningens stabilitet i stället för en historisk kraft som kan förändra själva samhällets grundvalar.

Arbetarklassen kan bli ett föremål för undersökning samtidigt som dess egen kunskapsproduktion och historiska handlingsförmåga försvinner ur vetenskapens begrepp.

Här framträder en av den borgerliga vetenskapsuppfattningens grundläggande begränsningar.

Den tenderar att skilja den vetenskapliga kunskapen från de samhällsliga processer inom vilka dess problem och historiska betydelse utvecklas.

Den vetenskapliga kommunismen uppstod genom en kritik av just denna separation.

Marx avslöjade hur den borgerliga politiska ekonomins kategorier kunde framställa historiskt bestämda samhällsförhållanden som naturliga förhållanden.

Den revolutionära vetenskapens uppgift är inte att ersätta vetenskaplig undersökning med ideologiska deklamationer.

Den är att överskrida de begränsningar som uppstår när samhällets historiska förhållanden behandlas som givna förutsättningar som inte själva kan förändras.

I vår tid, när kapitalismens historiska kris omfattar allt större delar av samhällslivet, blir denna fråga alltmer betydelsefull.

Vetenskapliga institutioner deltar i utvecklingen av tekniska lösningar, ekonomiska modeller och administrativa system genom vilka kapitalets motsättningar hanteras.

Men vetenskapens förmåga att bidra till kapitalets fortsatta reproduktion är inte identisk med dess förmåga att förstå och förändra de samhällsliga förhållanden som frambringar krisen.

Här återkommer frågan om kunskapens historiska subjekt.

Den organiserade arbetarrörelsens vetenskapliga utveckling kan inte reduceras till tilläggnelsen av kunskap som producerats inom de borgerliga institutionerna.

Den måste också utgå från klassens egna erfarenheter, kollektiva undersökningar och historiska förmåga att kritiskt förstå den samhällsordning den kämpar mot.

Detta är inte en fråga om att ställa arbetarnas erfarenheter mot vetenskapen.

Det är en fråga om att förena klassens verkliga rörelse med den vetenskapliga undersökningens utveckling.

33. Kapitalismen förändrar samhället – men reproducerar sin grundläggande klassmotsättning

Den historiska kapitalismen har förändrats.

Den stora fabriken har i många fall delats upp i internationella produktionskedjor. Arbetsprocessens kontroll har utvecklats genom digital teknik och nya organisationsformer. Staten har fått förändrade uppgifter inom kapitalets reproduktion. De internationella maktförhållandena har omvandlats och vetenskapens institutioner har integrerats allt djupare i produktionens och samhällsförvaltningens utveckling.

Men dessa omvandlingar har inte upphävt kapitalförhållandets grundläggande motsättning.

Det samhälleliga arbetet fortsätter att reproducera en ordning där producenterna är skilda från kontrollen över sina gemensamma produktions- och livsvillkor.

Kapitalets omstruktureringar förändrar formerna för denna separation.

De upphäver den inte.

Arbetarklassen har förändrats, men är fortfarande den samhälleliga kraft vars verksamhet upprätthåller produktionen och samhällslivets reproduktion.

Det är samtidigt inom denna klass och dess verkliga rörelse som nya erfarenheter av organisering och kamp utvecklas.

När produktionen internationaliseras växer arbetarnas materiella beroende av varandra över nationsgränserna.

När arbetsprocessen fragmenteras utvecklas nya behov av förbindelser mellan arbetsplatsgrupper och arbetarkollektiv.

När tekniken gör arbetets samhälleliga organisation alltmer sammanhängande blir motsättningen mellan denna samhälleliga samordning och kapitalets privata kontroll allt tydligare.

När kapitalismens kris överförs till vården, utbildningen, hushållen och de naturliga livsbetingelserna framträder också klasskampens samhälleliga omfattning i nya former.

Dessa förändringar innebär inte att arbetarklassen automatiskt utvecklar ett revolutionärt medvetande.

Men de skapar verkliga historiska problem, erfarenheter och möjligheter ur vilka nya former av kollektiv kunskap och medveten organisering kan växa fram.

Den internationella arbetarklassen behöver inte uppfinna sin samhällsliga gemenskap.

Den existerar redan materiellt genom den världsomfattande produktionen och reproduktionen.

Den historiska uppgiften är att utveckla denna gemenskap till en självständig politisk, vetenskaplig och organiserad kraft.

Denna uppgift kan inte överlämnas till kapitalets institutioner.

Den kan inte heller fullgöras av organisationer som gör anspråk på att företräda arbetarklassen men står skilda från dess verkliga rörelse.

Den kräver att arbetarnas erfarenheter, kollektiva kunskap, medvetna strategi och organisering utvecklas i förbindelse med varandra.

Det är denna möjlighet som står i motsättning till kapitalismens historiska utveckling.

Kapitalet har gjort produktionen samhällslig men hållit makten över den i kapitalets händer. Det har gjort kunskapen till en gemensamt producerad kraft men underordnat dess användning under privata och statliga intressen. Det har förenat arbetarna i en världsproduktion men ständigt försökt splittra dem politiskt och organisatoriskt.

Dessa motsättningar är inte bara uttryck för kapitalismens historiska kris.

De är också materiella och samhällsliga utgångspunkter för arbetarklassens möjlighet att utveckla en annan historisk rörelse.

Men denna möjlighet kan inte förverkligas utan en uppgörelse med den kommunism som i sina existerande former har förlorat förbindelsen med arbetarklassens egen vetenskapliga och revolutionära utveckling.

Vi måste därför återvända till kommunismens historiska nederlag, inte för att avvisa arbetarrörelsens tidigare erfarenheter, utan för att klargöra vilka motsättningar som fortfarande hindrar deras revolutionära vidareutveckling.

Kommunismens framtid kan inte byggas på förvaltningen av dess nederlag. Den måste utvecklas genom den organiserade klassrörelsens förmåga att kritiskt tillägna sig sin historia och förändra sin samtid.

Internationalistiska arbetarorganisationens manifest

Del VI. Nederlag, lärdomar och den hittillsvarande kommunismens historiska begränsningar

34. Vi förkastar inte kommunismens historia – vi förkastar dess förvandling till ett system av nederlag

Den kommunistiska rörelsens historia är arbetarklassens historia av kamp, uppoffringar, revolutionära genombrott och förödande nederlag.

Generationer av arbetare och revolutionärer har kämpat mot kapitalets herravälde. De har organiserat strejker och uppror, upprättat arbetarråd, byggt internationella förbund och utmanat de mäktigaste staterna. Tusentals kommunister har förföljts, fängslats, landsförvisats och avrättats för sin verksamhet.

Deras kamp är inte ett avslutat kapitel som tillhör några politiska organisationer eller historiska skolor.

Den är en del av arbetarklassens gemensamma historiska erfarenhet.

Pariskommunen, de revolutionära rörelserna under första världskriget, Oktoberrevolutionen, den tyska revolutionen och senare generationers självständiga klasstrider har utvecklat kunskaper och erfarenheter som fortsätter att vara betydelsefulla för kommunismens historiska utveckling.

Men denna historia rymmer också en djupgående motsättning.

De revolutionära rörelser som kämpade för att upphäva kapitalets herravälde besegrades, isolerades eller omvandlades under nya historiska förhållanden.

Ur deras nederlag växte politiska traditioner och organisationer fram som ofta gjorde anspråk på att bevara kommunismen genom att bevara dess tidigare organisationsformer, program och teoretiska identiteter.

Därmed riskerade nederlagens historiska resultat att förvandlas till principer för den kommunistiska rörelsens fortsatta existens.

Det parti som hade formats under en bestämd revolutionär situation kunde förklaras vara den enda giltiga modellen för revolutionär organisation.

Det program som hade formulerats under tidigare historiska förhållanden kunde upphöjas till en oföränderlig vetenskaplig sanning.

Den revolutionära erfarenhet som hade utvecklats genom arbetarklassens egen kamp kunde förvandlas till en lära som partier och teoretiska specialister skulle förmedla till arbetarna.

På detta sätt kunde den kommunistiska rörelsens historia fortsätta att åberopas samtidigt som dess levande förhållande till arbetarklassen försvagades.

Vi förkastar denna historiska förstelning.

Vi förkastar inte de revolutionära generationernas försök därför att de misslyckades.

Vi förkastar föreställningen att deras nederlag måste bli framtida generationers organisatoriska och teoretiska öde.

Kommunismens historiska erfarenheter ska inte dyrkas som heliga traditioner. De ska inte heller kastas bort därför att revolutionerna besegrades.

De måste tillägnas kritiskt, utvecklas och föras vidare genom den internationella arbetarklassens verkliga rörelse.

Den avgörande frågan är därför inte vilken av de existerande kommunistiska traditionerna som bäst har bevarat sin ursprungliga identitet.

Frågan är varför kommunismens vetenskap, organisation och revolutionära program i så stor omfattning har skilts från den historiska klassrörelse inom vilken de utvecklades.

Det är genom denna fråga vi tar ställning till den existerande socialismen och kommunismen.

35. Den första historiska brytningen – när klasskampens vetenskap blev experternas lära

Den historiska separationen mellan kommunistisk teori och arbetarklassens organiserade rörelse började inte med stalinismen.

Dess förutsättningar utvecklades redan under det sena artonhundratalet, efter Första internationalens upplösning och under framväxten av den organiserade massarbetarrörelsen.

Kapitalismen utvecklade sina industriella och vetenskapliga institutioner.

Universitetens och de specialiserade vetenskapernas samhällseliga betydelse växte.

Positivismens föreställning om vetenskap som ett särskilt system av objektiv kunskap fick ett allt starkare inflytande.

Samtidigt växte stora socialdemokratiska partier, fackföreningar och politiska apparater fram.

Arbetarrörelsen utvecklade en omfattande organisatorisk styrka. Men inom denna utveckling förändrades också förståelsen av marxismens förhållande till klasskampen.

Marxismen började alltmer framställas som en färdig vetenskaplig lära som särskilda teoretiker och politiska organisationer hade till uppgift att föra in i arbetarrörelsen.

Den vetenskap som hade utvecklats genom kommunismens historiska framväxt inom klasskampen riskerade därmed att få ett nytt samhälleligt subjekt.

Det var inte längre arbetarklassens organiserade rörelse som framträdde som den historiska grunden för den revolutionära kunskapens utveckling.

Denna uppgift tilldelades i växande omfattning partiets teoretiker, ideologer och professionella organisatörer.

Karl Kautskys formulering av förhållandet mellan socialistiskt medvetande och arbetarnas omedelbara kamp gav denna föreställning ett inflytelserikt uttryck. Plechanovs tolkning av marxismen bidrog till att föra den vidare inom den ryska revolutionära rörelsen, och Lenin övertog och omformade centrala delar av denna problemställning.

Den ekonomiska kampen betraktades som otillräcklig för att utveckla ett socialistiskt medvetande. Därav drogs slutsatsen att det revolutionära medvetandet måste tillföras arbetarna från en särskilt organiserad politisk och teoretisk instans.

Denna slutsats vilade på en verklig motsättning: arbetarklassens omedelbara erfarenheter ger inte automatiskt en vetenskaplig förståelse av kapitalismens historiska utveckling.

Men slutsatsen förvandlade en fråga om kunskapens utveckling till en separation mellan dess påstådda bärare och dess historiska subjekt.

Det som skulle förstås som en levande process mellan kollektiv erfarenhet, vetenskaplig undersökning, politisk organisering och revolutionär praktik kom i stället att uttryckas som ett förhållande mellan dem som ägde det socialistiska medvetandet och dem som förväntades tillägna sig det.

Här framträder den första historiska brytningens kunskapsteoretiska innebörd.

Det handlar inte bara om att några teoretiker formulerade felaktiga uppfattningar om partiets roll.

Det handlar om en förändring av själva den samhälleliga processen genom vilken klasskampens erfarenheter utvecklas till revolutionär kunskap.

När den politiska teorin förläggs till en särskild expertorganisation och klassens kamp reduceras till material för denna organisations verksamhet bryts den historiska förbindelsen mellan kunskapens produktion, dess organisering och dess återföring till den levande rörelsen.

Arbetarklassen blir föremål för revolutionär undervisning i stället för den revolutionära vetenskapens historiska subjekt.

Organisationens uppgift blir att sprida ett redan fastställt medvetande i stället för att utveckla en medveten politisk kraft inom klassens verkliga rörelse.

Detta är en djupare motsättning än frågan om partiet ska vara centraliserat eller decentraliserat.

Det gäller vem som producerar den revolutionära kunskapen, genom vilka samhälleliga förhållanden den utvecklas och på vilket sätt organisationen förhåller sig till klassens egen historiska verksamhet.

Denna separation fördjupades därefter genom den internationella revolutionsvågens nederlag, förföljelser och förlusten av revolutionära organisatörer. Därmed bröts också förbindelser som bar klassens historiska minne och den fortsatta produktionen av revolutionär kunskap.

Här lades grunden till en långvarig separation mellan teori, rörelse och organisation.

36. Socialdemokratin – från arbetarklassens massorganisering till kapitalets politiska förvaltning

Socialdemokratiens historiska utveckling rymmer en verklig motsägelse.

De stora socialdemokratiska organisationerna växte fram ur arbetarklassens kamp. De bidrog till utvecklingen av massorganisering, politiska rättigheter, fackliga landvinningar och en omfattande socialistisk offentlighet.

Miljoner arbetare fick genom dessa organisationer erfarenheter av kollektiv verksamhet och politisk kamp.

Men deras historiska utveckling präglades också av en växande integration i den kapitalistiska statens och arbetsmarknadens institutioner.

Parlamentarismen och reformpolitiken förvandlades gradvis från medel inom klasskampen till den huvudsakliga ramen för arbetarrörelsens politiska verksamhet.

Arbetarklassens frigörelse började alltmer identifieras med förbättringar av dess ställning inom den bestående samhällsordningen.

Den kapitalistiska staten framträdde som ett instrument som genom reformer skulle kunna omvandlas till ett organ för socialismens förverkligande.

Denna utveckling dölde en grundläggande motsättning.

Staten är inte ett tomt redskap som olika samhällsklasser kan använda för vilka historiska ändamål som helst.

Dess institutioner är utvecklade inom ett samhälle där kapitalförhållandet bestämmer produktionens och den politiska maktens grundläggande villkor.

Arbetarklassen kan genom politisk kamp erövra rättigheter och samhälleliga förbättringar.

Men dessa landvinningar upphäver inte i sig kapitalets herravälde över produktionen.

När reformerna blir den politiska rörelsens slutliga horisont förändras också organisationernas klassfunktion.

Deras uppgift blir då att förvalta motsättningarna mellan kapital och arbete inom det bestående samhället.

Första världskrigets utbrott avslöjade denna utvecklings historiska innebörd.

De socialdemokratiska partier som hade byggts upp i internationalismens namn underställde i stor utsträckning arbetarklassen sina respektive nationalstaters krigspolitik.

Efterkrigstidens socialdemokrati utvecklade senare omfattande reformistiska och välfärdspolitiska projekt.

Men även där dessa projekt förbättrade arbetarnas levnadsvillkor förblev deras grundläggande samhälleliga ram kapitalets fortsatta reproduktion.

När denna reproduktion trädde in i nya kriser deltog socialdemokratiska regeringar och institutioner också i omstruktureringar som försämrade tidigare arbetarlandvinningar.

Vi förnekar inte de förbättringar som arbetarklassen har tillkämpat sig genom sin historia.

Men vi förkastar socialdemokratins historiska anspråk på att kapitalets statliga förvaltning kan ersätta arbetarklassens revolutionära självfrigörelse.

Socialismen är inte kapitalismen med en mer omfattande socialpolitik.

Den innebär ett upphävande av själva kapitalförhållandet.

37. Stalinismen och statssocialismen – när revolutionens namn blev statsmaktens legitimation

Stalinismen utvecklades ur den internationella revolutionens nederlag och den ryska revolutionens tilltagande isolering.

Men den kan inte reduceras till dessa objektiva historiska förhållanden.

Den växande koncentrationen av makt inom parti- och statsapparaten, undertryckandet av självständig arbetaraktivitet och den politiska kampen om revolutionens fortsatta riktning hade också avgörande betydelse.

Kommunister, oppositionella och arbetare som motsatte sig den framväxande ordningen utsattes för repression, fängslanden och avrättningar.

Därigenom förstördes inte bara politiska organisationer och oppositionella riktningar.

Också delar av arbetarrörelsens revolutionära erfarenhet, historiska minne och förmåga till självständig politisk utveckling slogs sönder.

Den stalinistiska kontrarevolutionen innebar att en statlig och partibyråkratisk makt konsoliderades i den socialistiska revolutionens namn.

Socialismen identifierades med statligt ägande, nationell industrialisering, centraliserad planering och partiets politiska monopol.

Men kapitalismens avskaffande kan inte bestämmas enbart genom vilken institution som juridiskt äger produktionsmedlen.

När de direkta producenterna fortfarande är skilda från kontrollen över arbetets villkor och resultat, när lönearbetet består och när produktionen organiseras genom en överordnad statlig makt, har arbetarklassens självfrigörelse inte förverkligats.

Den statliga ägandeformen kan inte i sig ersätta den kommunistiska omvandlingen av produktionsförhållandena.

Stalinismen framställde partiets makt som arbetarklassens makt och statens ekonomiska utveckling som socialismens historiska framsteg.

Den revolutionära vetenskapen förvandlades därmed till en officiell ideologi.

Den kritiska undersökningen underordnades den politiska maktens krav. Den internationella klasskampen bedömdes alltmer genom dess förhållande till den sovjetiska statens intressen.

Det som hade uppstått som en internationell kommunistisk rörelse blev inom den stalinistiska ordningen ett system av partier och institutioner vars verksamhet i betydande omfattning underordnades en statlig makt.

Detta var en historisk förnekelse av kommunismens grundläggande innebörd.

Arbetarklassens självfrigörelse kan inte ersättas av ett parti som härskar över arbetarna.

Den internationella revolutionen kan inte ersättas av nationell kapitalackumulation under socialistiska symboler.

Och vetenskapen om klasskampen kan inte överleva som revolutionär vetenskap när dess innehåll bestäms av statens behov av ideologisk legitimation.

Vi förkastar därför stalinismen och dess statssocialistiska arv som former för den kommunistiska revolutionens förverkligande.

Men den ryska revolutionens erfarenheter, arbetarnas råd och de revolutionära kommunisternas kamp mot kontrarevolutionen förblir delar av arbetarklassens historiska arv.

38. Maoismen och den nationella revolutionens begränsningar

Den kinesiska revolutionen utvecklades under historiska förhållanden som skilde sig från den ryska revolutionens.

Den växte fram i ett samhälle präglad av imperialistiskt förtryck, krig, omfattande agrara motsättningar och en långvarig nationell och social revolutionär kamp.

Miljoner människor deltog i denna historiska omvälvning.

Men den kinesiska revolutionens samhällseliga och politiska resultat kan inte förstås enbart genom dess revolutionära språk eller genom den omfattande mobilisering som möjliggjorde den gamla ordningens sammanbrott.

Den maoistiska rörelsen utvecklade en partiorganisation och en revolutionär strategi där den långvariga väpnade kampen, bondebefolkningens mobilisering och partiets ledande roll fick central betydelse.

Efter revolutionens seger organiserades den ekonomiska och politiska utvecklingen genom ett centraliserat parti- och statssystem.

Socialismen identifierades med statligt ägande, planerad industrialisering och partiets ledning över samhällsutvecklingen.

Men även här kvarstod motsättningen mellan revolutionens uttalade socialistiska mål och de samhällseliga förhållanden genom vilka produktionen och den politiska makten organiserades.

Arbetarklassens självständiga makt över produktionen ersattes inte av en sådan makt enbart därför att staten och partiet uppträdde i dess namn.

Maoismens återkommande mobiliseringar mot byråkratiseringens följder kunde inte i sig upphäva det förhållande där den politiska makten och samhällsförvaltningen koncentrerades inom partistaten.

Den kinesiska revolutionens erfarenheter är en del av den internationella historien om kolonialt förtryck, social kamp och revolutionära omvälvningar.

Men dess statliga och partipolitiska resultat kan inte göras till modell för den proletära revolutionens framtid.

Den moderna kinesiska kapitalismens utveckling visar dessutom att statens centrala roll i ekonomin inte står i motsättning till kapitalackumulation, exploatering och integration i den kapitalistiska världsmarknaden.

Vi avvisar därför föreställningen att kommunismen kan förverkligas genom en nationell partistats kontroll över ackumulationen.

Arbetarklassens självfrigörelse kan inte ersättas av en statlig utvecklingsstrategi, hur revolutionärt dess ursprung eller språk än har varit.

39. Trotskismen – revolutionärt arv och den ofullbordade uppgörelsen med substitutionismen

Trotskismen uppstod i opposition mot den stalinistiska utvecklingen och förde vidare viktiga erfarenheter från Oktoberrevolutionen och den internationella revolutionens nederlag.

Dess kritik av stalinismens nationalism, byråkratisering och underordning av den internationella revolutionen under den sovjetiska statens intressen utgjorde betydelsefulla delar av den kommunistiska debatten.

Men trotskismens opposition mot stalinismen innebar inte att den grundläggande separationen mellan parti, teori och arbetarklassens självständiga rörelse övervanns.

I stora delar av traditionen förblev det revolutionära partiet den centrala bärare som skulle tillföra arbetarklassen den riktiga strategin och det historiska programmet.

Klasskampens utveckling bedömdes därmed återkommande genom förhållandet mellan arbetarnas omedelbara verksamhet och en redan fastställd politisk ledning.

Problemet reducerades ofta till att arbetarklassen saknade ett parti med rätt program eller en ledning som kunde förverkliga revolutionens historiska uppgifter.

Men revolutionens nederlag kan inte förstås enbart som en kris för ledarskapet.

Det gäller också de historiska förhållanden genom vilka arbetarklassens självständiga organisations- och kunskapsförmåga utvecklas eller bryts ned.

En ny ledning kan inte av sig själv återställa denna förmåga.

Inte heller kan bevarandet av ett revolutionärt program ersätta det historiska arbete genom vilket klassens erfarenheter utvecklas till medveten politisk och vetenskaplig kraft.

Den trotskistiska traditionens försök att försvara revolutionens internationella innehåll är en del av kommunismens historiska erfarenhet.

Men dess återkommande reproduktion av partiet som det revolutionära medvetandets särskilda bärare begränsar dess förmåga att övervinna den historiska brytningen.

Kommunismens framtid ligger inte i att återupprätta ännu en variant av det tjugonde århundradets revolutionära ledningsparti.

Den ligger i utvecklingen av den organiserade klassrörelsens egen revolutionära förmåga.

40. Den kommunistiska vänstern – mellan programmets bevarande och arbetarrörelsens spontanitet

Den kommunistiska vänstern uppstod ur den internationella kommunistiska rörelsens motsättningar och de revolutionära erfarenheterna under det tjugonde århundradets första årtionden.

Dess historia kan inte begränsas till den italienska eller nederländsk-tyska vänstern.

I Italien, Tyskland och Nederländerna utvecklades betydelsefulla revolutionära riktningar genom kampen mot socialdemokratins opportunism och senare motsättningarna inom Kommunistiska internationalen.

Men liknande frågor om proletariats självständighet, revolutionens internationella karaktär, förhållandet till den nationella bourgeoisin och statsmaktens klassinnehåll utvecklades också inom kommunistiska rörelser utanför Västeuropa.

Den iranska kommunistiska rörelsen och Avetis Sultan-Zadehs verksamhet utgör en betydelsefull del av denna internationella historia.

Att den europeiska vänsterkommunismens historieskrivning ofta har koncentrerats till Bordiga, Gorter, Pannekoek och deras efterföljare innebär inte att de revolutionära motsättningar som gav upphov till vänsterkommunistiska positioner var geografiskt begränsade till dessa miljöer.

Kommunismens historia kan inte bestämmas genom de organisationer som senare gjorde anspråk på att vara en viss traditions rättmätiga arvtagare.

Dess verkliga utveckling måste undersökas genom de internationella klasskamper och politiska konflikter som frambringade traditionernas teoretiska innehåll.

Det betyder inte att alla dessa riktningar hade samma program eller identiska uppfattningar om revolutionen.

Det betyder att de måste förstås inom en gemensam internationell historisk process.

Den kommunistiska vänsterns värdefulla erfarenheter, liksom dess begränsningar, är delar av den internationella arbetarklassens historia.

Ingen organisation och ingen geografisk tradition har ensamrätt till detta arv.

Men deras historiska begränsningar måste också undersökas.

Inom vissa riktningar kom det revolutionära programmets kontinuitet att identifieras med en särskild organisation och dess förmåga att bevara en oföränderlig politisk linje.

Den italienska vänsterns historia rymmer verkliga skillnader mellan exempelvis Bordigas och Onorato Damens uppfattningar om partiets funktion. Dessa skillnader förändrar dock inte behovet av att kritiskt undersöka de traditioner som förlägger revolutionens programmässiga kontinuitet till partiet som särskild historisk bärare.

När programmets bevarande skiljs från den levande klassrörelsens utveckling kan den revolutionära organisationen förvandlas till förvaltare av en sanning som arbetarna förväntas ansluta sig till.

Inom andra riktningar utvecklades en stark kritik av partiets anspråk på att ersätta arbetarklassen.

De nederländsk-tyska vänsterkommunisternas erfarenheter från arbetarråden och den tyska revolutionen visade den självständiga klassorganiseringens historiska betydelse.

Men när arbetarrådets organisationsform eller den spontana klassaktiviteten upphöjs till revolutionens tillräckliga grund uppstår en annan begränsning.

Den omedelbara kampen kan inte utan vidare ersätta den historiskt samlade erfarenheten, vetenskaplig kunskap, politisk strategi och medveten organisering.

Arbetarråden är inte revolutionära därför att de motsvarar en särskild ideal organisationsform.

Deras revolutionära betydelse beror på den klassrörelse som frambringar dem och den politiska och samhälleliga utveckling genom vilken de kan bli organ för arbetarnas självständiga makt.

Den avgörande motsättningen står därför inte mellan ett parti som besitter teorin och råd som besitter praktiken.

Den står mellan å ena sidan organisationsformer som skiljer den revolutionära vetenskapen från arbetarklassens egen utveckling och å andra sidan en organiserad klassrörelse inom vilken teori, praktik, historiskt minne och politisk strategi utvecklas som sammanhängande moment.

Det är denna motsättning som den kommunistiska vänsterns olika traditioner inte fullt ut har kunnat övervinna.

Vi tillägnar oss deras revolutionära erfarenheter och deras kritik av opportunism och kontrarevolution.

Men vi förkastar både programmets förvandling till partiets egendom och spontanismens tendens att avskilja klassens självständiga kamp från behovet av vetenskaplig och politisk organisering.

41. Den akademiska marxismen – när den revolutionära vetenskapen skiljs från sitt historiska subjekt

Marxismen har utvecklats genom omfattande teoretiska arbeten även efter den revolutionära rörelsens stora nederlag.

Viktiga undersökningar av kapitalismen, staten, ideologin, historien och klassförhållandena har genomförts inom olika vetenskapliga och akademiska sammanhang.

Men den marxistiska teorins institutionella utveckling har också präglats av en historisk motsättning.

En vetenskap som växte fram inom arbetarrörelsens revolutionära utveckling har i betydande omfattning förvandlats till ett särskilt akademiskt kunskapsområde.

Därmed riskerar marxismen att utveckla sin egen institutionella reproduktion oberoende av den klasskamp vars historiska rörelse den ursprungligen sökte förstå.

Teoretiska konflikter mellan strukturalistiska, humanistiska och andra marxistiska riktningar har ofta handlat om verkliga filosofiska och vetenskapliga problem.

Men dessa konflikter kan inte ersätta frågan om marxismens samhälleliga förhållande till arbetarklassen.

När den revolutionära teorins utveckling huvudsakligen organiseras genom professionella forskare, akademiska institutioner och specialiserade begreppssystem förändras också de villkor under vilka dess problem formuleras.

Arbetarklassen kan framträda som ett objekt för vetenskaplig undersökning samtidigt som dess egen verksamhet förlorar sin plats som historisk kunskapsproducerande kraft.

Inom vissa strukturalistiska traditioner har vetenskapen framställts som en särskild teoretisk praktik vars förhållande till den levande klasskampen blir indirekt och institutionellt förmedlat.

Inom andra traditioner har betoningen av människans erfarenhet och subjektivitet inte alltid förmått utveckla en sammanhängande förståelse av förhållandet mellan vetenskaplig teori, organisation och samhälleliga strukturer.

Senare poststrukturalistiska och postmoderna riktningar har i olika former ifrågasatt möjligheten att förstå kapitalismens historiska totalitet och arbetarklassens ställning som revolutionärt subjekt.

Dessa filosofiska traditioner är inte identiska.

Men de måste bedömas också genom de förhållanden de upprättar mellan vetenskaplig kunskap, historisk praktik och den samhälleliga kraft som kan förändra kapitalismen.

Kommuniseringsteorierna och andra senare radikala riktningar har i sin tur försökt kritisera både partistatens och den traditionella arbetarpolitikens begränsningar.

Men när den revolutionära organiseringens historiska problem ersätts av abstrakta föreställningar om ett omedelbart upphävande av kapitalförhållandet riskerar även dessa teorier att avskilja kommunismens perspektiv från den konkreta utvecklingen av arbetarklassens kollektiva och politiska förmåga.

Det avgörande problemet är inte att teoretiker använder avancerade begrepp eller att vetenskapliga undersökningar bedrivs vid universitet.

Den vetenskapliga kommunismen kräver djupgående forskning, historisk undersökning och teoretisk utveckling.

Problemet uppstår när den revolutionära teorins samhälleliga existens skiljs från den rörelse som utgör dess historiska grund.

Då kan vetenskapen utvecklas till en självständig institutionell verksamhet, medan arbetarklassens kamp reduceras till ett föremål för tolkning.

Vi förkastar denna separation.

Marxismen ska inte återföras till klasskampen genom att vetenskapen avskaffas eller ersätts av omedelbara erfarenheter.

Den ska återföras genom att dess vetenskapliga utveckling åter förbinds med den organiserade arbetarrörelsens historiska kunskapsproduktion och revolutionära verksamhet.

42. Partiets kunskapsmonopol – den teoretiska grunden för politisk substitutionism

Den existerande kommunismens kris kan inte förstås enbart genom dess organisatoriska och politiska nederlag.

En djupare motsättning gäller själva förhållandet mellan kunskapens produktion och den revolutionära maktens organisering.

Om arbetarklassen betraktas som en samhällelig kraft som endast genom partiets ingripande kan få tillgång till den revolutionära vetenskapen uppstår en separation redan innan partiet har övertagit någon statsmakt.

De som producerar teorin framträder som medvetandets bärare.

De som producerar samhällets rikedomar och utvecklar klasskampens praktiska erfarenheter förväntas tillägna sig denna teori och handla enligt dess slutsatser.

Detta förhållande kan bestå även inom organisationer som förklarar sig försvara arbetarklassens självständighet.

Partiet kan erkänna klasskampens betydelse och samtidigt organisera sin politiska verksamhet som om dess uppgift vore att bevisa det egna programmets riktighet inför arbetarna.

Arbetarnas kamp blir då ett område där en redan färdig teori ska tillämpas, bekräftas eller spridas.

Den levande rörelsens motsättningar behandlas främst som brister i dess medvetande.

Därigenom förlorar organisationen förmågan att erkänna rörelsen som en självständig historisk källa till nya erfarenheter, kunskaper och revolutionära problem.

Detta är den kunskapsteoretiska grunden för politisk substitutionism.

Partiet börjar inte ersätta klassen först när dess ledare övertar staten.

Separationen kan börja redan när den revolutionära vetenskapen görs till partiets egendom och arbetarklassen till föremål för dess upplysningsverksamhet.

Men denna kritik leder inte till att den politiska organisationen blir överflödig.

Det vore att upprepa brytningen från motsatt håll.

Arbetarnas omedelbara erfarenheter är inte identiska med den vetenskapliga förståelsen av kapitalismen. Klasskampens utveckling kräver undersökning, kritik, teoretisk koncentration, historiskt minne och medveten strategi.

Den revolutionära organisationens historiska betydelse ligger i dess förmåga att delta i utvecklingen av dessa förhållanden.

Den kan samla erfarenheter från olika arbetsplatser och kampområden, bidra till vetenskapliga undersökningar, utveckla politiska perspektiv och organisera gemensam handling.

Men denna funktion kan endast vara revolutionär när den utvecklas inom och genom arbetarklassens verkliga rörelse.

Organisationens vetenskapliga och politiska förmåga kan inte härledas ur dess anspråk på att företräda en färdig lära.

Den måste utvecklas genom dess verkliga förhållande till klasskampens historiska process.

Partiet är inte revolutionens subjekt.

Det är en möjlig organisationsform inom den samhällsklass vars medvetna och organiserade verksamhet kan genomföra den sociala revolutionen.

43. Den existerande kommunismens historiska gräns

Socialdemokratien, stalinismen, maoismen, trotskismen, den kommunistiska vänsterns olika riktningar och den akademiska marxismen har utvecklats under skilda historiska förhållanden.

De har representerat olika politiska intressen, teoretiska uppfattningar och former av organisering.

Deras historiska betydelse kan inte reduceras till en enda politisk funktion.

Men den kommunistiska rörelsens nederlag har skapat ett gemensamt historiskt problem som dessa traditioner i olika former har fortsatt att bära.

Detta problem är separationen mellan arbetarklassens verkliga rörelse och de politiska och vetenskapliga former som gör anspråk på att representera dess revolutionära medvetande.

I några traditioner har denna separation lett till öppen integration i den kapitalistiska statens förvaltning.

I andra har den utvecklats till partistatens herravälde över arbetarklassen.

I ytterligare andra har den reproducerats genom bevarandet av program, ideologiska identiteter eller akademiska teorisystem som utvecklas utan en levande förbindelse med arbetarnas självständiga organisering.

Också när den revolutionära organisationen förkastas kan samma historiska separation bestå, om klassens omedelbara aktivitet görs till ersättning för medveten organisering, vetenskaplig undersökning och historisk strategi.

Den historiska separationen mellan marxismen och arbetarklassens egen rörelse har också reproducerats genom eurocentriska föreställningar.

Inom delar av den existerande marxismen har revolutionens teori utvecklats som om de europeiska klasskamperna ensamma utgjorde måttstocken för kommunismens historiska erfarenhet.

Arbetarnas revolutionära kamp i andra delar av världen har då ofta behandlats som ett regionalt problem, ett exempel på nationell befrielse eller en tillämpning av teoretiska slutsatser som redan formulerats i Europa.

Därmed har betydelsefulla historiska bidrag till utvecklingen av kommunistisk strategi och vetenskap blivit osynliga.

Denna begränsning gäller inte bara historieskrivningen.

Den påverkar också förståelsen av revolutionens samhälleliga subjekt.

Om den revolutionära teorins utveckling tillerkänns vissa nationella och institutionella miljöer en privilegierad ställning försvagas erkännandet av den internationella arbetarklassens egen kunskapsproduktion.

En kommunistisk internationalism som reproducerar denna uppdelning motsäger sin egen historiska grund.

Arbetarklassens frigörelse kan inte förverkligas genom en internationell uppdelning där några producerar revolutionens vetenskap och andra förväntas genomföra dess slutsatser.

Den proletära internationalismen förutsätter att arbetarklassen i hela världen erkänns som en historiskt verksam och kunskapsproducerande kraft.

Detta innebär inte att de verkliga skillnaderna i kapitalismens utveckling eller i de revolutionära rörelsernas erfarenheter försvinner.

Det innebär att dessa skillnader måste förstås inom den internationella klasskampens gemensamma historia och bli delar av dess fortsatta vetenskapliga utveckling.

Den revolutionära vetenskapen har ingen nationell ägare. Dess utveckling tillhör den internationella klasskampens historia och framtid.

Vi avvisar därför inte den existerande kommunismen för att grundlägga ännu en doktrin bland de redan existerande doktrinerna.

Vi utgår från en mer grundläggande historisk slutsats.

Kommunismens vetenskap, program och organisation kan inte skiljas från den arbetarklass vars verkliga rörelse frambringade den vetenskapliga kommunismen och vars självständiga kamp är den enda samhälleliga grunden för dess revolutionära förverkligande.

Detta betyder inte att arbetarklassens omedelbara medvetande redan innehåller alla svar.

Det betyder att utvecklingen av revolutionär kunskap inte kan organiseras som ett förhållande där en särskild politisk eller akademisk instans äger vetenskapen och överför den till en klass som saknar förmåga att utveckla sitt eget historiska medvetande.

Det betyder också att organisationen inte kan förklaras revolutionär enbart genom sitt program eller sin historiska härkomst.

Dess revolutionära betydelse måste utvecklas och prövas genom dess förmåga att bidra till arbetarklassens självständiga politiska, organisatoriska och vetenskapliga utveckling.

Vi förkastar kommunismen som statsideologi.

Vi förkastar kommunismen som parlamentarisk förvaltning av kapitalismen.

Vi förkastar kommunismen som partiets monopol på revolutionens program och medvetande.

Vi förkastar kommunismen som akademisk specialitet skild från arbetarklassens verkliga rörelse.

Och vi förkastar varje föreställning att kapitalismen kan övervinnas enbart genom spontana uppror utan att arbetarklassen utvecklar sin kollektiva förmåga till medveten revolutionär samhällsomvandling.

Men vi förkastar inte historien.

De tidigare generationernas kamp, deras revolutionära erfarenheter, deras teoretiska landvinningar och deras nederlag är delar av arbetarklassens gemensamma historiska kunskap.

Det är denna kunskap som måste utvecklas vidare under vår tids förändrade förhållanden.

Att återvända till Marx betyder inte att återvända till ett färdigt system av oföränderliga svar.

Det betyder att återvända till den historiska och vetenskapliga metod genom vilken kommunismen utvecklades inom arbetarklassens verkliga rörelse.

Det betyder att återupprätta förbindelsen mellan vetenskaplig undersökning, klasskamp, politisk strategi och den organiserade arbetarrörelsens självständiga utveckling.

Kommunismen kan inte återuppyggas genom att nederlagens politiska och teoretiska former ges nytt liv.

Den kan utvecklas genom att arbetarklassen kritiskt tillägnar sig sin historia och skapar nya former för kollektiv kunskap, organisering och revolutionär handling.

Denna uppgift ställer frågan om klassmedvetandet och den revolutionära organisationen på en ny historisk grund.

Arbetarklassen behöver inte en ny uppsättning självutnämnda företrädare som förklarar för den vad dess historiska uppgift är.

Den behöver utveckla de förbindelser genom vilka dess egna erfarenheter kan förenas, undersökas, teoretiseras och organiseras till en självständig internationell kraft.

Den revolutionära vetenskapen tillhör inte partierna. Den historiska revolutionen tillhör inte de professionella revolutionärerna. Arbetarklassens frigörelse kan endast vara dess egen medvetna och organiserade verksamhet.

Det är ur denna slutsats som frågan om klassmedvetandet, den informella vetenskapen och den revolutionära organisationens nya historiska uppgifter måste utvecklas.

Internationalistiska arbetarorganisationens manifest

Del VII. Klasskampens vetenskap, klassmedvetande och den organiserade arbetarrörelsen

44. Arbetarklassen är inte endast revolutionens kraft – den är också dess kunskapsproducerande subjekt

Kapitalismen har gjort människornas arbete till en världsomfattande samhällelig kraft. Miljontals arbetare producerar, transporterar, vårdar, undervisar och upprätthåller de verksamheter utan vilka det moderna samhället inte skulle kunna existera.

Men de människor vars gemensamma verksamhet reproducerar samhället saknar fortfarande makten över de grundläggande förhållanden under vilka denna verksamhet organiseras.

Kapitalet kontrollerar produktionsmedlen, arbetsprocessens organisation och tillägnelsen av arbetets resultat. Staten försvarar de samhälleliga egendomsförhållanden som gör detta herravälde möjligt.

Denna motsättning mellan arbetets samhälleliga karaktär och kapitalets kontroll utgör också en grundval för arbetarklassens historiska utveckling.

Ty arbetarna producerar inte bara kapitalets rikedom.

Genom sitt arbete, sina gemensamma erfarenheter och sin kamp utvecklar de också kunskaper om den samhälleliga produktionens verkliga förhållanden.

De känner arbetsprocessens organisation och dess motsättningar. De erfar hur konkurrensen mellan företag påverkar deras villkor, hur tekniska förändringar omvandlar arbetet och hur arbetsgivarnas krav förmedlas genom arbetsledningen, staten och arbetsmarknadens institutioner.

Men denna kunskap kan inte reduceras till individuella erfarenheter.

När arbetare börjar undersöka sina gemensamma villkor, jämföra erfarenheter och organisera motstånd förändras också deras förhållande till den verklighet som de tidigare mötte som en yttre makt.

Det som först framträdde som den enskilde arbetarens problem börjar förstås som ett samhälleligt förhållande.

Ett försämrat arbetsschema kan avslöja arbetsgivarens försök att intensifiera exploateringen. En konflikt om bemanning kan synliggöra motsättningen mellan vårdens samhälleliga behov och den ekonomiska förvaltningens krav. En strejk inom en produktionskedja kan blottlägga det internationella beroende som förenar arbetarna över nationsgränserna.

Denna utveckling innebär ännu inte att varje kollektiv erfarenhet automatiskt leder till ett revolutionärt medvetande.

Men den innebär att arbetarklassen inom sin verkliga verksamhet utvecklar de erfarenheter och problem ur vilka en vetenskaplig förståelse av klassförhållandena kan växa fram.

Den revolutionära teorin kan inte ersätta denna process.

Dess historiska uppgift är att bidra till dess fördjupning.

Arbetarna är inte endast de människor som ska genomföra en revolution vars vetenskap andra redan har färdigställt. De är den samhälleliga klass inom vars historiska kamp denna vetenskap uppstod och genom vars fortsatta kamp den kan utvecklas.

45. Från motstånd till klassmedvetande – den kollektiva erfarenhetens utveckling

Klassmedvetandet uppstår inte genom att arbetarna endast inser att de är exploaterade.

Exploateringen kan pågå under årtionden utan att de människor som utsätts för den utvecklar en gemensam revolutionär förståelse av sina samhälleliga villkor.

Kapitalismen reproducerar ständigt konkurrens, osäkerhet och beroende. Arbetare ställs mot varandra genom löner, anställningsformer, yrkesgränser, kön, ursprung och nationella förhållanden.

Den härskande samhällsordningens idéer och institutioner bidrar dessutom till att framställa de kapitalistiska förhållandena som naturliga och oföränderliga.

Men kapitalets herravälde frambringar också motstånd.

Arbetare vägrar acceptera försämringar. De diskuterar gemensamma problem, försvarar varandra och söker vägar att förändra sina villkor.

Ur sådana erfarenheter kan de första förbindelserna mellan arbetare som tidigare har stått isolerade från varandra utvecklas.

En grupp arbetskamrater börjar mötas utanför arbetsledningens kontroll. De jämför sina erfarenheter, undersöker möjligheterna till gemensam handling och bygger förtroende.

Den kollektiva handlingen förändrar därefter själva erfarenheten.

Genom en gemensam protest, en namninsamling, ett arbetsplatsmöte eller en strejk får arbetarna kunskaper om sin egen styrka och sina begränsningar.

De lär känna arbetsgivarens metoder, de rättsliga förhållandena, de etablerade organisationernas funktion och möjligheterna att utveckla solidaritet mellan olika delar av arbetarkollektivet.

Framgången kan stärka förtroendet för gemensam handling.

Nederlaget kan avslöja motsättningar som tidigare inte var synliga.

Båda kan utveckla ny kunskap, förutsatt att erfarenheterna undersöks kritiskt och bevaras kollektivt.

Men denna utveckling är inte en enkel eller oavbruten rörelse från ekonomisk kamp till revolutionärt medvetande.

Den påverkas av arbetarnas tidigare erfarenheter, klassförhållandena, den politiska situationen och de organisationer som deltar i kampen.

Den kan avbrytas, begränsas eller föras tillbaka till individuella lösningar och institutionellt klassarbete.

Det är därför den medvetna organiseringen får en avgörande betydelse.

Klassmedvetandet utvecklas inte genom att arbetarna spontant upptäcker alla kapitalismens historiska motsättningar. Inte heller utvecklas det genom att ett parti överför ett färdigt program till dem.

Det växer fram genom en motsägelsefull process där erfarenhet, undersökning, historiskt minne, teori och organiserad handling påverkar och utvecklar varandra.

När arbetare börjar förstå att deras omedelbara strider är förbundna med andra arbetares kamp, att deras motstånd riktas mot ett gemensamt samhälleligt förhållande och att deras kollektiva styrka kan användas för att förändra detta förhållande, utvecklas en ny politisk möjlighet.

Arbetarklassen kan börja framträda inte bara som en klass inom kapitalismen, utan som en klass som medvetet kämpar för att upphäva kapitalets herravälde.

Detta är klassmedvetandets revolutionära utveckling.

Den kan inte skiljas från den organiserade klasskampens historia.

46. Arbetarnas informella organisering – den kollektiva vetenskapens levande grund

Arbetarnas organisering börjar inte alltid genom ett offentligt möte eller bildandet av en formell förening.

Ofta börjar den långt tidigare.

Den kan börja med samtal mellan arbetskamrater som inte längre accepterar arbetsgivarens förklaringar. Genom förtroende, gemensamma undersökningar och försök att handla tillsammans kan dessa förbindelser utvecklas till informella grupper och nätverk.

Sådana förbindelser är inte betydelselösa därför att de saknar officiella stadgar eller erkända representanter.

De kan tvärtom vara de första formerna för en självständig kollektiv verksamhet som arbetsgivaren och de etablerade institutionerna ännu inte kontrollerar.

Arbetare utvecklar kunskap om sina gemensamma villkor och prövar möjligheten att förändra dem.

De undersöker vilka frågor som förenar arbetskamraterna, vilka motsättningar som splittrar dem och vilka handlingar som kan samla större delar av arbetarkollektivet.

De börjar bygga en organisatorisk förmåga som inte är beroende av arbetsledningens eller de etablerade organisationernas godkännande.

Denna verksamhet kan utvecklas från mindre förbindelser till arbetsplatsgrupper, gemensamma möten, samordning mellan olika arbetsplatser och mer omfattande kamporganisationer.

Dess former beror på den verkliga situationens utveckling.

Det vore därför fel att upphöja den informella gruppen till en universell och oföränderlig organisationsmodell.

Informella förbindelser kan försvinna, isoleras eller förbli begränsade till enskilda frågor. De kan också utvecklas till mer varaktiga organisationer och bidra till större självständiga rörelser.

Deras betydelse ligger i deras möjliga funktion inom arbetarklassens kollektiva utveckling.

När arbetarna själva börjar undersöka sina villkor, sammanföra erfarenheter och utveckla gemensamma handlingsformer uppstår en praktisk och kunskapsmässig process som kapitalets institutioner inte utan vidare kan kontrollera.

Det är inom denna process som arbetarrörelsens informella vetenskap får sitt konkreta innehåll.

Den är inte en lägre form av kunskap som väntar på att ersättas av akademisk teori.

Den är inte heller en garanti för vetenskaplig sanning därför att den utvecklas bland arbetare.

Dess betydelse ligger i att den förbinder undersökningen av verkliga samhälleliga förhållanden med de människors organiserade verksamhet som har möjlighet att förändra dem.

Den behöver kritisk prövning, historisk jämförelse och teoretisk utveckling.

Men den utvecklas genom andra samhälleliga förhållanden än den vetenskap vars institutionella reproduktion är skild från klasskampens praktiska utveckling.

Den organiserade arbetarklassens kollektiva kunskapsproduktion är inte endast ett medel för kampen. Den är också en del av den historiska utveckling genom vilken arbetarna kan bli medvetna härskare över sin egen samhälleliga verksamhet.

47. Revolutionär teori – erfarenhetens koncentration och historiens vetenskapliga förståelse

Arbetarklassens omedelbara erfarenheter är en nödvändig utgångspunkt för klasskampens vetenskap.

Men erfarenheten ensam räcker inte.

Kapitalismens samhälleliga förhållanden framträder inte alltid direkt genom arbetsplatsens konflikter eller arbetarnas dagliga liv.

Bakom lönen finns exploateringens samhälleliga förhållande. Bakom marknadens konkurrens verkar kapitalackumulationens motsättningar. Bakom statens lagar och institutioner finns historiskt utvecklade former för klassherravälde.

Den vetenskapliga förståelsen måste gå bortom det omedelbart synliga.

Den måste undersöka sammanhangen mellan produktion och samhällelig reproduktion, mellan kapitalets nationella och internationella utveckling, mellan arbetarnas konkreta erfarenheter och kapitalismens historiska helhet.

Här är Marx och Engels vetenskapliga insatser av grundläggande betydelse.

Deras kritik av den politiska ekonomin utvecklade en förståelse av kapitalismen som ett historiskt samhällsförhållande vars motsättningar inte kan reduceras till enskilda ekonomiska företeelser.

Men vetenskapens utveckling stannade inte hos Marx och Engels.

Den fortsatte genom nya revolutionära erfarenheter, nya undersökningar av kapitalismens utveckling och nya konflikter inom den internationella arbetarrörelsen.

Den historiska teorin måste därför förbli öppen för den verklighet den försöker förstå.

En teori som inte längre kan förändras genom nya erfarenheter och undersökningar upphör att utvecklas vetenskapligt.

Ett revolutionärt program som inte kan prövas mot klasskampens verkliga utveckling riskerar att förvandlas till en ideologisk bekännelse.

Men den motsatta slutsatsen vore lika felaktig.

Den vetenskapliga kommunismen kan inte överges varje gång klasskampens omedelbara former förändras.

Historisk kunskap innebär också att bevara och koncentrera de erfarenheter som tidigare generationer utvecklat genom segrar och nederlag.

De revolutionära erfarenheterna kan inte upprepas mekaniskt.

Men de behöver inte heller erövras på nytt från början av varje generation.

Här ligger den revolutionära teorins historiska funktion.

Den sammanför erfarenheter från skilda tider och platser, utvecklar begrepp för deras samhälleliga sammanhang och bidrar till att formulera strategiska slutsatser för den fortsatta kampen.

Denna process kan inte fullbordas inom enskilda arbetsplatsgrupper.

Den kräver vetenskapliga undersökningar, politisk diskussion, internationella förbindelser och organisationer som kan bevara, utveckla och förena rörelsens historiska erfarenheter.

Men denna nödvändighet ger inte någon särskild institution monopol på kunskapen.

Den revolutionära teorins samhälleliga betydelse bestäms genom dess förmåga att bidra till arbetarklassens verkliga förståelse och förändring av de förhållanden som kapitalismen reproducerar.

Vetenskapen är inte revolutionär därför att den kallar sig marxistisk. Den måste kunna avslöja kapitalets verkliga motsättningar och utvecklas inom den historiska rörelse som kämpar för att upphäva dem.

48. Den revolutionära organisationen – en del av klassen, inte dess ersättare

Arbetarklassens självständiga organisering gör inte den revolutionära politiska organisationen överflödig.

Tvärtom skapar klasskampens utveckling återkommande behov av att sammanföra erfarenheter, utveckla strategiska slutsatser och samordna verksamhet utöver den enskilda arbetsplatsens eller den omedelbara konfliktens gränser.

Den kapitalistiska produktionens globala organisation, statens politiska makt och den internationella konkurrensen ställer frågor som inte kan besvaras genom isolerade lokala strider.

Arbetarnas kamp behöver utveckla sin egen förmåga att förstå och ingripa i dessa förhållanden.

Den revolutionära organisationen kan bidra till detta genom att förena undersökning med politisk handling, koncentrera arbetarnas kollektiva erfarenheter och utveckla förbindelser mellan olika delar av klassrörelsen.

Dess verksamhet måste utgå från de verkliga motsättningar som arbetarna möter.

Den kan inte begränsas till att föra fram ett färdigt program och därefter mäta arbetarnas medvetande efter deras anslutning till dess formuleringar.

Den måste kunna undersöka rörelsens verkliga utveckling, identifiera dess nya problem, bidra till dess självständiga organisering och samtidigt föra fram de revolutionära slutsatser som den vetenskapliga förståelsen av kapitalismen gör nödvändiga.

Det innebär inte att organisationen ska överge sitt politiska program eller anpassa sina principer efter varje tillfällig opinionsförändring.

Tvärtom måste den kunna försvara proletariats självständiga klasspolitik, den internationella revolutionens nödvändighet och kommunismens historiska perspektiv även under perioder av politisk tillbakagång.

Men dessa principer får inte förvandlas till en rätt att härska över klassrörelsen.

Organisationens förmåga till politisk ledning måste växa fram genom dess verkliga deltagande i arbetarklassens kollektiva utveckling.

Den kan vinna förtroende genom att bidra till en klarare förståelse av kampen, utveckla sammanhållning, försvara klassens självständighet och hjälpa arbetare att föra sin organisering framåt.

Men förtroende och ledning är inte identiska med äganderätt över klassens historiska medvetande.

Den revolutionära organisationen kan aldrig ersätta den klass vars självfrigörelse är kommunismens grundläggande princip.

Detta gäller också under revolutionära förhållanden.

När arbetarna skapar egna organ för kollektiv makt måste dessa organ utveckla sin förmåga att faktiskt styra samhällslivets omvandling.

Ett revolutionärt parti kan kämpa för politiska perspektiv inom denna rörelse, bidra till dess strategi och organisering och förena olika delar av arbetarklassen.

Men partiets makt får inte ersätta arbetarnas egen samhälleliga makt.

Historien har visat vilka följder en sådan ersättning kan få.

Den revolutionära organisationens uppgift är att utveckla klassens förmåga att handla som ett självständigt historiskt subjekt, inte att göra klassens verksamhet beroende av organisationens egen makt.

49. Organisk koncentration – från spridda erfarenheter till självständig internationell kraft

Kapitalet organiserar produktionen på internationell nivå.

Dess företag, finansiella institutioner och stater samordnar verksamheter över nationsgränserna och mobiliserar omfattande resurser för att försvara sina intressen.

Arbetarklassen möter däremot ofta kapitalets makt genom uppdelade arbetsplatser, lokala organisationer och nationellt avgränsade institutioner.

Denna motsättning gör frågan om centralisering ofrånkomlig.

Men centralisering är inte endast en fråga om en organisatorisk hierarki eller en lednings förmåga att fatta beslut.

Den avgörande frågan gäller vad som centraliseras och genom vilka samhälleliga förhållanden denna centralisering utvecklas.

Om centralisering innebär att arbetarnas erfarenheter och initiativ underställs en separat apparat reproduceras den historiska separation som den kommunistiska rörelsen måste övervinna.

Om den däremot innebär att arbetarnas kollektiva erfarenheter, kunskaper och organisatoriska förmåga sammanförs till en medveten gemensam kraft, får den ett annat innehåll.

Vi talar därför om den revolutionära rörelsens organiska centralisering.

Den innebär inte att varje arbetsplatsgrupp, informell organisation eller revolutionär minoritet ska upplösas i en enda administrativ struktur.

Den innebär utvecklingen av verkliga förbindelser genom vilka erfarenheter kan delas, undersökningar samordnas, gemensamma politiska problem formuleras och medvetna handlingar utvecklas.

En erfarenhet från en industriell konflikt i Sydkorea kan bidra till förståelsen av arbetsorganisation och facklig kontroll i Europa.

Arbetarnas självständiga organisering i Iran kan utveckla erfarenheter som är betydelsefulla för andra delar av den internationella klassrörelsen.

Kamper inom vården, transporterna och den industriella produktionen kan avslöja olika sidor av samma kapitalistiska samhällsförhållande.

Ingen av dessa erfarenheter är i sig en allmän modell för alla andra.

Men deras kritiska sammanförande kan utveckla den internationella klassrörelsens gemensamma kunskap och strategiska förmåga.

Detta förutsätter mer än informationsutbyte.

Det kräver organisationer och förbindelser som kan utveckla kontinuitet, historiskt minne, gemensam undersökning och politisk handling.

Den revolutionära organisationens centralisering måste därmed utvecklas genom arbetarklassens verkliga behov av gemensam handling och medveten politisk utveckling.

Den kan inte ersätta denna utveckling med en färdig organisationsmodell.

En internationell kommunistisk rörelse måste kunna förena arbetarnas erfarenheter och utveckla gemensamma politiska perspektiv utan att förvandla en nationell organisations historia eller ett geografiskt centrum till revolutionens allmänna måttstock.

Den proletära internationalismen är inte en förlängning av den europeiska arbetarrörelsens traditioner till världens övriga delar.

Den måste utvecklas genom den världsomfattande klasskampens egen historiska och vetenskapliga rörelse.

Det är inom denna process som en revolutionär organisation kan utveckla sin verkliga internationella betydelse.

Arbetarklassens organiska centralisering är utvecklingen av dess spridda samhälleliga erfarenheter till en medveten, självständig och internationellt organiserad kraft.

50. Från dagens kamp till revolutionär samhällsomvandling

Arbetarklassens revolutionära organisering kan inte börja först den dag då en revolutionär situation uppstår.

Den måste utvecklas inom den verkliga klasskamp som redan pågår.

Arbetarnas försvar av löner, arbetsvillkor och samhälleliga rättigheter är inte en främmande verksamhet i förhållande till den kommunistiska revolutionens uppgifter.

Det är inom dessa konflikter som nya erfarenheter av gemensam handling, solidaritet och organisering kan utvecklas.

Men dessa strider blir inte revolutionära enbart därför att de är militanta eller omfattar stora grupper av arbetare.

De kan begränsas till förhandlingar inom kapitalets institutioner, ledas tillbaka till individuella lösningar eller underordnas politiska krafter vars mål inte går utöver den bestående samhällsordningen.

Den revolutionära organisationens uppgift är därför inte att ställa de omedelbara kraven åt sidan till förmån för abstrakta framtidsmål.

Den är att delta i kampens verkliga utveckling och bidra till att arbetarnas gemensamma erfarenheter fördjupas till självständig politisk förståelse och organisering.

Detta arbete börjar där arbetarna befinner sig.

Det kan innebära att stödja framväxten av arbetsplatsgrupper, bidra till gemensamma undersökningar, stärka förbindelser mellan olika arbetarkollektiv och försvara dem som utsätts för repressalier därför att de organiserar motstånd.

Det kan innebära att förena arbetare över yrkesgränser och nationella skiljelinjer, motsätta sig rasistisk splittring och utveckla solidaritet mellan olika delar av produktionen och den samhälleliga reproduktionen.

Det innebär också att kritiskt undersöka de etablerade fackföreningarnas, partiernas och institutionernas faktiska roll i konflikterna.

Arbetarklassens självständiga organisering kan inte byggas på illusioner om att organisationer som är integrerade i kapitalets förvaltning automatiskt kommer att utveckla en revolutionär politik.

Men den kan inte heller utvecklas genom att revolutionära grupper isolerar sig från de verkliga arbetarkollektiv där dessa institutioner fortfarande har inflytande.

Den politiska uppgiften är att bidra till arbetarnas förmåga att själva bedöma sina erfarenheter och utveckla organisatoriska förbindelser som kan föra deras kamp vidare.

I perioder av omfattande samhällseliga kriser kan denna utveckling ta nya former.

Strejker kan förenas, arbetsplatsorganisationer kan utvecklas till större kamporgan och arbetarnas självständiga rörelse kan ställa frågan om den politiska makten.

Men sådana möjligheter kan inte frambringas genom att en kommunistisk organisation i förväg förklarar sig vara deras historiska representant.

De måste utvecklas genom klasskampens verkliga förlopp.

När revolutionära situationer uppstår blir frågan om arbetarnas makt över produktionen och samhället avgörande.

Denna makt kan inte reduceras till ett regeringsskifte eller en ny statsadministration.

Den kräver att arbetarklassen utvecklar sina egna organ för kollektiv makt, sin förmåga att förändra produktionens samhällseliga organisation och sina internationella förbindelser.

Den revolutionära organisationen måste därför redan inom dagens kamp verka för en utveckling som stärker klassens självständiga politiska förmåga.

Dess uppgift är att bidra till skapandet av de förutsättningar under vilka arbetarna kan förena sina omedelbara strider med den historiska kampen för kapitalismens övervinnande.

51. Klasskampens vetenskap och den proletära internationalismens återuppbyggnad

Vi lever i en värld där kapitalets produktiva krafter har utvecklats till en omfattning som tidigare generationer inte kunde föreställa sig.

Men denna utveckling har inte befriat mänskligheten från exploatering, krig och samhällselig underordning.

Kapitalets historiska kris har förändrat arbetets organisation, statens funktioner och de internationella maktförhållandena.

Samtidigt fortsätter den internationella arbetarklassen att utveckla nya erfarenheter av motstånd och självständig organisering.

Dessa erfarenheter framträder inte som en sammanhängande världsrevolutionär rörelse.

De är ofta splittrade, isolerade och begränsade av de samhälleliga förhållanden inom vilka de utvecklas.

Men de uttrycker en verklig historisk kraft.

Den kommunistiska rörelsens uppgift är att bidra till att denna kraft utvecklar sin självständiga vetenskapliga, politiska och organisatoriska förmåga.

Detta kan inte förverkligas genom en återgång till de tidigare kommunistiska traditionernas färdiga organisationsformer.

Det kräver att deras historiska landvinningar tillägnas kritiskt och att deras nederlag blir föremål för verklig undersökning.

Det kräver också att den vetenskapliga kommunismen återförs till den historiska förbindelse mellan klasskamp, teori, organisation och revolutionär praktik inom vilken den uppstod.

Arbetarklassens kollektiva erfarenheter måste kunna utvecklas till vetenskaplig kunskap.

Den vetenskapliga kunskapen måste kunna koncentreras till politisk strategi och medveten organisering.

Och den politiska organiseringen måste återföras till klasskampens verkliga utveckling, där dess slutsatser kan prövas, kritiseras och utvecklas vidare.

Detta är inte tre oberoende uppgifter.

De utgör sammanhängande moment i den process genom vilken arbetarklassen kan utvecklas till en självständig revolutionär kraft.

Vi förkastar därför både den politiska substitutionismen och föreställningen att den spontana klasskampen ensam är tillräcklig för revolutionens historiska uppgifter.

Vi försvarar behovet av revolutionär teori, program och politisk organisation.

Men vi förstår deras betydelse genom deras förhållande till arbetarklassens egen samhälleliga verksamhet.

Den vetenskapliga kommunismen är inte en kunskap som står ovanför klassen.

Den är en historisk utveckling av klasskampens vetenskapliga förståelse.

Den revolutionära organisationen är inte ett subjekt som står ovanför arbetarklassen.

Den är en del av den organiserade klassrörelsens medvetna utveckling.

Den proletära internationalismen är inte ett förbund mellan nationella partier som företräder var sin del av arbetarklassen.

Den måste bli den världsomfattande klassrörelsens självständiga politiska och organisatoriska kraft.

Detta är den historiska riktning som Internationalistiska arbetarorganisationen försvarar.

Vi gör inte anspråk på att redan ha förverkligat denna uppgift.

Vi ser vår egen organisation som en del av den process där den internationella arbetarklassens revolutionära förmåga måste utvecklas.

Vårt program är inte ett slutgiltigt system som arbetarna ska underordna sig.

Det är ett politiskt uttryck för historiska slutsatser som måste prövas och vidareutvecklas genom den verkliga klasskampen.

Vår verksamhet ska därför inte mätas endast genom spridningen av våra texter eller tillväxten av vår egen organisation.

Dess betydelse måste också bedömas genom dess förmåga att bidra till arbetarnas självständiga organisering, deras kollektiva kunskapsutveckling och deras internationella förbindelser.

Vi står inte utanför denna rörelse för att undervisa den.

Vi deltar i den för att tillsammans med andra kämpande arbetare bidra till dess revolutionära utveckling.

Arbetarklassens historiska uppgift kan inte genomföras av någon annan samhällelig kraft. Dess vetenskap kan inte ägas av någon institution. Dess revolution kan inte ersättas av något parti. Dess frigörelse måste vara dess egen medvetna, organiserade och internationella handling.

Det är på denna grund vi ställer frågan om kommunismens verkliga innehåll och den proletära internationalismens återuppbyggnad.

Internationalistiska arbetarorganisationens manifest

Del VIII. Kommunismen som verklig rörelse och den proletära internationalismens återuppbyggnad

52. Kommunismen är inte ett ideal som ska påtvingas verkligheten

Kommunismen är inte en föreställning om ett fullkomligt samhälle som en grupp teoretiker har konstruerat och som mänskligheten därefter ska förverkliga.

Den är inte heller en statlig utvecklingsplan, ett system för rättvisare fördelning eller ett politiskt program för att administrera kapitalismen under andra ägandeformer.

Kommunismen har sin historiska grund i den verkliga samhällsliga rörelse genom vilken arbetarklassen utvecklar möjligheten att upphäva de förhållanden som reproducerar kapitalets herravälde.

Kapitalismen har gjort produktionen till en världsomfattande kollektiv verksamhet.

Den har utvecklat vetenskapliga och tekniska förmågor som gör det möjligt att tillfredsställa människornas gemensamma behov i en omfattning som tidigare samhällen inte kunnat föreställa sig.

Men samma samhällsliga produktivkrafter står under kapitalets kontroll.

Arbetarnas kollektiva verksamhet organiseras genom lönearbetet. Produktionens resultat tillägnas genom kapitalets egendomsförhållanden. Vetenskapens utveckling underordnas konkurrensen, värdeförmeringen och statens maktpolitiska intressen.

Denna motsättning skapar inte automatiskt ett kommunistiskt samhälle.

Men den utvecklar materiella förutsättningar för en annan samhällsordning.

Kommunismens historiska möjlighet ligger i att de människor som redan producerar och reproducerar samhällslivet kan utveckla en medveten gemensam kontroll över denna verksamhet.

Det som under kapitalismen framträder som en främmande samhällslig makt kan därmed förvandlas till föremål för producenternas egna gemensamma beslut.

Detta är inte en fråga om att ersätta en härskande klass med en annan.

Det är en fråga om att upphäva de samhällsliga förhållanden som gör klassherravälde möjligt.

Kommunismen kan därför inte skiljas från arbetarklassens självfrigörelse.

Den kan inte förverkligas åt arbetarna, i deras namn eller genom en makt som gör anspråk på att företräda dem samtidigt som deras egen självständiga verksamhet underordnas.

Den kommunistiska rörelsens historiska uppgift är att utveckla arbetarklassens förmåga att avskaffa de förhållanden som reproducerar den som en exploaterad klass.

Arbetarklassens frigörelse innebär därmed också att de samhällsliga förutsättningarna för klassernas existens upphävs.

Kommunismen är inte arbetarklassens eviga herravälde över samhället. Den är den historiska rörelse genom vilken arbetarklassen avskaffar kapitalets herravälde och därmed grunden för sin egen existens som underordnad samhällsklass.

53. Socialismens innehåll – producenternas makt över produktion och samhällsliv

Kapitalets herravälde grundas inte enbart på den juridiska äganderätten till fabriker, mark, maskiner och andra produktionsmedel.

Det grundas på ett samhälleligt förhållande där producenterna är skilda från kontrollen över produktionens villkor och resultat.

Därför kan kapitalismen inte avskaffas genom att de privata kapitalisterna ersätts av statliga ämbetsmän och företagsledare.

Ett samhälle där arbetarna fortsätter att vara underordnade en främmande makt över produktionen har inte förverkligat deras frigörelse.

Det gäller också om denna makt kallar sig socialistisk och förvaltar produktionsmedlen genom staten.

Den kommunistiska samhällsomvandlingen måste innebära en verklig förändring av förhållandet mellan producenterna och deras gemensamma samhälleliga verksamhet.

Arbetarna måste utveckla förmågan att gemensamt bestämma produktionens syften, dess organisation och användningen av dess resultat.

Produktionen måste gradvis frigöras från kapitalets krav på värdeförmering och organiseras efter människornas gemensamma behov och de naturliga förutsättningarna för samhällslivets fortsatta utveckling.

Det innebär en grundläggande omvandling av arbetet.

Under kapitalismen är arbetstiden ett medel för att producera mervärde.

Produktivitetens utveckling används för att intensifiera arbetet, minska kostnaderna och öka kapitalets konkurrenskraft.

I ett samhälle där producenterna själva kontrollerar sin gemensamma verksamhet kan produktivitetens utveckling i stället användas för att minska det nödvändiga arbetet och utvidga människornas fria tid.

Vetenskapliga och tekniska framsteg kan användas för att förbättra livsvillkoren, avskaffa förnedrande arbetsformer och utveckla människornas möjligheter till allsidig verksamhet.

Men denna omvandling omfattar mer än fabrikerna och den materiella produktionen.

Den berör bostäder, vård, utbildning, omsorg, transporter, kunskapsproduktion och människornas förhållande till naturen.

Den berör också de samhällseliga hierarkier och former av underordning som kapitalismen har övertagit, förändrat och reproducerat.

Kvinnors frigörelse, kampen mot rasism och nationell underordning och människornas möjlighet att utveckla sina liv utan exploatering och förtryck är inte frågor som kan skiljas från den kommunistiska samhällsomvandlingen.

De är delar av dess verkliga innehåll.

Kommunismen innebär därför inte endast att en ny ekonomisk ordning upprättas.

Den innebär en omvandling av hela det samhällseliga förhållande genom vilket människorna producerar sina livsvillkor.

Detta kan inte genomföras genom administrativa beslut som utfärdas ovanifrån.

Det kräver de direkta producenternas medvetna och organiserade deltagande.

Det avgörande måttet på socialismens utveckling är inte statens ägande eller planeringens omfattning, utan producenternas verkliga förmåga att överta och utveckla den gemensamma kontrollen över samhällslivet.

54. Den proletära revolutionen – klassens samhällseliga makt, inte partiets statsmakt

Den kapitalistiska samhällsordningen kommer inte att upphöra enbart därför att dess historiska motsättningar fördjupas.

Kapitalet försvarar sitt herravälde genom egendomsförhållanden, ekonomiska institutioner, politiska organisationer och staten.

Den borgerliga statens makt kan inte förstås som ett neutralt redskap som genom ett regeringsskifte förvandlas till ett instrument för arbetarklassens frigörelse.

Den är historiskt utvecklad inom det samhälle vars grundläggande klassförhållanden den upprätthåller.

Därför ställer kommunismens förverkligande frågan om den politiska makten.

Men den proletära revolutionens innehåll kan inte reduceras till att ett revolutionärt parti erövrar regeringsmakten eller övertar statens institutioner.

Arbetarklassen kan inte avskaffa kapitalets herravälde om den samtidigt avstår från sin egen självständiga samhällliga makt.

De tidigare revolutionernas erfarenheter visar att arbetarna genom sin kamp kan utveckla organ för kollektiv organisering och politisk makt.

Pariskommunen och den internationella revolutionära vågens arbetarråd utgör betydelsefulla historiska erfarenheter.

Men deras betydelse ligger inte i att de erbjuder en oföränderlig organisationsmodell för alla framtida revolutioner.

Den ligger i att de visade möjligheten att de direkta producenterna själva utvecklar organ för samhälllig makt och därigenom ifrågasätter den borgerliga statens politiska former.

Den revolutionära samhällsomvandlingen kräver att sådana självständiga former för arbetarnas makt utvecklas genom klasskampens verkliga förlopp.

Det är i dessa organ som frågan om kontrollen över produktionen, samhällslivets organisation och den politiska makten måste kunna förenas.

Den revolutionära organisationen har en nödvändig uppgift inom denna process.

Den kan bidra till utvecklingen av klassens historiska medvetande, till formuleringen av revolutionär strategi och till samordningen av den internationella kampen.

Men den får inte göra sin egen makt till revolutionens syfte.

De tidigare revolutionernas nederlag har visat hur en separation mellan arbetarnas organ och partiets politiska makt kan utvecklas till ett nytt system av herravälde över arbetarklassen.

Denna historiska erfarenhet får inte upprepas som en revolutionär princip.

Arbetarklassens samhällliga makt måste kunna utveckla och kontrollera sina politiska och organisatoriska former.

Den måste också kunna kritisera och förändra dem.

Ett parti som förlorar sin levande förbindelse med arbetarklassens självständiga rörelse kan inte bevara sin revolutionära karaktär enbart genom hänvisning till sitt program eller sin historiska tradition.

Den proletära revolutionen är därför inte en fråga om att ersätta den borgerliga statens härskare med kommunistiska härskare.

Den är en historisk process genom vilken arbetarklassen utvecklar makten att avskaffa kapitalets samhällliga förhållanden.

Ingen revolutionär organisation får uppträda som ägare av den makt som endast den organiserade arbetarklassen själv kan utöva.

55. Ingen nationell väg till kommunismen – revolutionens internationella nödvändighet

Kapitalismen är ett världsomfattande samhällssystem.

Dess produktion, finansförhållanden, råvaruförsörjning, transporter och arbetsdelning sträcker sig över nationsgränserna.

De enskilda staterna är delar av denna internationella ordning, även när de konkurrerar med varandra eller utvecklar skilda ekonomiska och politiska former.

Kommunismens historiska möjlighet kan därför inte förstås inom en enskild nations gränser.

Detta betyder inte att revolutionära genombrott måste äga rum samtidigt i alla länder.

Kapitalismens ojämna utveckling skapar olika förhållanden för klasskampen, och revolutionära situationer kan uppstå i skilda delar av världen vid olika historiska tidpunkter.

Men ett revolutionärt genombrott inom en nationell stat kan inte fullborda kommunismens samhälleliga omvandling isolerat från världsproduktionens förhållanden.

Den internationella revolutionens nederlag under det tjugonde århundradet visade denna motsättning med förödande tydlighet.

När revolutionära rörelser besegrades och den ryska revolutionen isolerades förstärktes de förhållanden under vilka statens och partiets makt kunde träda i arbetarklassens ställe.

Den stalinistiska doktrinen om socialismens uppbyggnad i ett land gav denna utveckling en ideologisk form.

Kommunismens internationella perspektiv ersattes av statens nationella ekonomiska och politiska intressen.

Men arbetarklassens frigörelse kan inte förverkligas genom att dess internationella samhälleliga intressen underordnas en nationalstats utvecklingsstrategi.

Det gäller oavsett om staten är privatkapitalistisk, bygger på omfattande statligt ägande eller använder socialistiska symboler.

Den proletära internationalismen innebär därför mer än solidaritet mellan arbetare i olika länder.

Den grundas i att arbetarna redan deltar i en gemensam internationell produktion och därmed har materiella förutsättningar att utveckla en gemensam kamp mot kapitalets världssystem.

Denna kamp kan inte begränsas till att stödja den ena statens intressen mot den andra.

Den internationella arbetarklassen måste utveckla sin självständighet gentemot samtliga kapitalistiska maktblock.

Dess politiska intressen kan inte underordnas stormakternas geopolitiska motsättningar eller de nationella bourgeoisiernas försök att stärka sin ställning inom världsmarknaden.

Kampen mot imperialistiskt förtryck och koloniala maktförhållanden är en del av denna internationalism.

Men den kan inte innebära att arbetarklassens självständiga politik överges till förmån för nationella kapitalistiska krafter.

De revolutionära erfarenheterna från Iran, Asien, Europa och andra delar av världen visar att frågan om förhållandet mellan proletariats självständighet och nationella rörelser tillhör världsrevolutionens centrala historiska problem.

Dessa erfarenheter måste tillägnas som delar av en gemensam internationell klasshistoria.

Ingen nation och ingen geografisk tradition kan göra anspråk på att ensam företräda kommunismens revolutionära utveckling.

Den proletära revolutionen kan börja under nationellt skilda förhållanden. Men kommunismens förverkligande är en internationell samhällsomvandling.

56. Mot kriget, nationalismen och den kapitalistiska världens politiska block

Kapitalismens historiska kris har fördjupat motsättningarna mellan stater och ekonomiska maktcentra.

Kampen om marknader, råvaror, energi, teknologiska resurser och internationellt inflytande förbinder den ekonomiska konkurrensen med militarisering och krig.

De härskande klasserna framställer sina konflikter som frågor om nationell säkerhet, civilisation, självförsvar och internationell ordning.

Men bakom dessa politiska och ideologiska former verkar samhälleliga intressen som inte sammanfaller med arbetarklassens.

Arbetare mobiliseras för att försvara stater vars ekonomiska och politiska ordning bygger på deras egen exploatering.

De förväntas acceptera försämrade livsvillkor, ökade rustningsutgifter och nya offer i den nationella gemenskapens namn.

Nationalismen försöker därmed upphäva klassmotsättningen i föreställningen om ett gemensamt nationellt intresse.

Men arbetarklassen har inget historiskt intresse av att den egna bourgeoisin stärker sin ställning genom andra arbetares underordning.

Detta innebär inte att alla krig har samma historiska karaktär eller att imperialistiskt förtryck, okupation och nationellt förtryck kan ignoreras.

Det innebär att kommunisternas politiska ståndpunkt måste utgå från den internationella arbetarklassens självständiga intressen och från en konkret undersökning av konflikternas historiska och samhälleliga innehåll.

Den proletära internationalismen kan inte låta sitt politiska perspektiv bestämmas av vilken stormakt som i ett givet ögonblick framstår som motståndare till en annan.

Den kan inte ersätta klasskampens internationella perspektiv med stöd åt konkurrerande kapitalistiska maktblock.

Krigens mänskliga och samhälleliga konsekvenser drabbar arbetare och förtryckta befolkningar i olika delar av världen.

Miljontals människor förlorar sina hem, sina försörjningsmöjligheter och sina livsvillkor.

Samtidigt kan militariseringen användas för att stärka den statliga kontrollen, begränsa demokratiska rättigheter och underordna samhällslivet kapitalets och statens säkerhetspolitiska behov.

Mot denna utveckling ställer vi arbetarklassens internationella solidaritet.

Vi försvarar arbetarnas självständiga organisering över nationsgränserna och deras gemensamma motstånd mot de samhälleliga krafter som reproducerar krig och exploatering.

Arbetarna i olika länder är inte varandras historiska fiender. Deras verkliga motsättning står mot det kapitalistiska världssystem som gör deras gemensamma arbete till ett medel för konkurrens, herravälde och krig.

57. Att återuppbygga internationalismen är en praktisk uppgift

Den proletära internationalismen kan inte återuppbyggas genom deklarationer ensamma.

Det räcker inte att kommunistiska grupper förklarar sig vara internationalistiska eller att de upprätthåller förbindelser med likasinnade organisationer i andra länder.

En verklig internationalistisk rörelse måste utvecklas genom arbetarklassens gemensamma kamp och de politiska och organisatoriska förbindelser som växer fram inom den.

Kapitalets internationella produktionsorganisation har skapat nya förutsättningar för sådana förbindelser.

Arbetare inom samma produktionskedja kan befinna sig i olika länder men påverkas av samma koncerners beslut och samma former för arbetsorganisation.

Migrantarbetare för med sig erfarenheter från olika arbetsmarknader och samhälleliga förhållanden.

Arbetarkollektiv kan utveckla solidaritet kring strejker, repression, försämrade arbetsvillkor och försök att organisera självständigt motstånd.

Men dessa förbindelser utvecklas inte automatiskt till en revolutionär internationell rörelse.

De behöver undersökas, organiseras och fördjupas.

Här får de revolutionära kommunisternas verksamhet en särskild betydelse.

De måste bidra till att skapa förbindelser mellan arbetarnas praktiska erfarenheter och den internationella klasskampens historiska och politiska problem.

De måste kunna föra vidare lärdomar från tidigare strider utan att göra enskilda erfarenheter till allmängiltiga modeller.

De måste kunna utveckla gemensamma undersökningar av kapitalets förändrade arbetsorganisation och de nya former av motstånd som utvecklas inom arbetarklassen.

Och de måste bidra till att arbetarnas självständiga organisering stärks i stället för att göra deras kamp beroende av externa politiska organisationer.

Detta förutsätter också en förändring av den kommunistiska rörelsens egen verksamhet.

Om revolutionära organisationer huvudsakligen ägnar sig åt att försvara sina historiska identiteter och polemisera med varandra kan de fortsätta existera utan att bidra till en verklig utveckling av den internationella klassrörelsen.

Deras teoretiska och organisatoriska kontinuitet kan då bli en ersättning för den rörelse de säger sig representera.

Den proletära internationalismens återuppbyggnad kräver därför en uppgörelse med sektarism, organisatorisk självbevarelse och föreställningen att kommunismens historiska uppgifter kan lösas genom att tidigare traditioner samlas under en ny etikett.

Den kräver gemensam undersökning, kritisk debatt, politisk tydlighet och praktiska förbindelser med arbetarklassens självständiga organisering.

Detta betyder inte att principiella skillnader ska döljas.

De revolutionära erfarenheterna visar tvärtom nödvändigheten av att klargöra motsättningar som gäller klassoberoende, staten, revolutionen och den politiska organisationens funktion.

Men dessa skillnader måste behandlas som verkliga historiska och politiska problem, inte som medel för att försvara organisationernas egen existens.

En internationell kommunistisk rörelse måste kunna utveckla gemensamma perspektiv genom kritik och undersökning.

Dess enhet kan inte bygga på underordning under ett särskilt nationellt centrum eller en färdig ideologisk auktoritet.

Den måste utvecklas genom en medveten gemenskap kring den internationella klasskampens revolutionära uppgifter.

58. Internationalistiska arbetarorganisationens historiska uppgift

Internationalistiska arbetarorganisationen framträder inte som en ny ägare av kommunismens vetenskap.

Vi gör inte anspråk på att ha löst de historiska problem som tidigare generationer av revolutionärer kämpade med.

Vi betraktar vår organisation som en del av den internationella arbetarklassens historiska rörelse och som ett medvetet försök att bidra till dess revolutionära utveckling.

Vår utgångspunkt är kapitalismens historiska kris, arbetarklassens förändrade samhälleliga villkor och nödvändigheten att övervinna den separation mellan teori, organisation och revolutionär praktik som präglat stora delar av den existerande kommunismens historia.

Vi försvarar marxismen som klasskampens historiska vetenskap.

Vi avvisar dess förvandling till statsideologi, akademisk specialitet eller partiets monopol på revolutionär kunskap.

Vi försvarar arbetarklassens självständiga organisering.

Vi avvisar varje politisk ordning där partiet, staten eller en särskild organisatorisk apparat gör anspråk på att ersätta klassens egen samhälleliga makt.

Vi försvarar behovet av medveten revolutionär strategi och politisk organisation.

Vi avvisar föreställningen att kapitalismens historiska kris eller arbetarnas spontana kamp automatiskt leder till kommunismen.

Vi försvarar den proletära internationalismen.

Vi avvisar underordningen av arbetarklassens intressen under nationalstater, imperialistiska block och borgerligt-nationalistiska projekt.

Vi försvarar arbetarnas gemensamma kamp mot exploatering, rasism, könsförtryck och förstörelsen av de samhälleliga och naturliga livsvillkoren.

Vi ser dessa frågor som delar av en sammanhängande kamp mot kapitalets herravälde över människornas gemensamma liv.

Vår omedelbara uppgift är att bidra till utvecklingen av förbindelser mellan kämpande arbetare, självständiga arbetsplatsgrupper, revolutionära minoriteter och internationalistiska organisationer.

Vi vill främja gemensamma undersökningar av kapitalismens förändrade förhållanden, utveckla arbetarnas kollektiva kunskapsproduktion och bidra till framväxten av självständiga organisatoriska former.

Vi vill förena den historiska kommunistiska rörelsens vetenskapliga landvinningar med dagens verkliga klasskamp.

Vi vill bidra till att de arbetare som redan utvecklar självständiga former av motstånd kan föra sina erfarenheter vidare, fördjupa sina internationella förbindelser och utveckla en medveten revolutionär politisk kraft.

Vi förstår inte denna uppgift som en förberedelse för att en liten organisation i framtiden ska kunna härska över arbetarklassen.

Vi förstår den som en del av den historiska process genom vilken arbetarklassen kan utveckla sin egen förmåga att förändra samhället.

Vår organisatoriska utveckling är därför inte ett självändamål.

Den får sin betydelse genom vårt faktiska bidrag till den internationella klassrörelsens självständiga utveckling.

Detta är också grunden för vår syn på revolutionär politisk ledning.

Den kan inte härledas ur ett historiskt namn, ett oföränderligt program eller en självutnämnd ställning som klassens förtrupp.

Den måste utvecklas genom verksamhet, kunskap, förtroende, gemensam kamp och förmågan att bidra till klassrörelsens revolutionära utveckling.

Vi står inför en historisk uppgift som inte kan lösas av en enda organisation.

Men den kan heller inte lösas om revolutionära kommunister avstår från att organisera sig och utveckla en medveten gemensam verksamhet.

Den proletära internationalismens återuppbyggnad kräver initiativ, uthållighet, forskning, självständig organisering och förmåga att lära av klasskampens verkliga utveckling.

Vi grundar inte vår verksamhet på övertygelsen att historien redan har garanterat kommunismens seger. Vi grundar den på förståelsen att arbetarklassens medvetna och internationellt organiserade kamp är den samhälleliga kraft som kan göra kommunismen möjlig.

Avslutning – Till världens arbetare och revolutionära internationalister

Arbetare!

Den värld vi lever i är skapad genom vårt gemensamma arbete.

Vi bygger dess städer, framställer dess livsmedel, producerar dess energi, utvecklar dess teknik, upprätthåller dess transporter och vårdar dess människor.

Vår verksamhet förenar länder och kontinenter i en världsomfattande produktion.

Ändå står denna värld under en makt som vi själva inte kontrollerar.

De rikedomar vi producerar förvandlas till kapital som härskar över oss.

Den teknik som skulle kunna förkorta vårt arbete används för att intensifiera det.

Den vetenskap som utvecklas genom mänsklighetens samlade erfarenheter underordnas egendomens, konkurrensens och statens intressen.

Och de samhälleliga krafter som vi själva har utvecklat ställs mot oss som krafter vi förväntas lyda.

Vi får höra att det inte finns något alternativ.

Att konkurrensen är naturlig.

Att arbetslösheten är nödvändig.

Att krigen är ofrånkomliga.

Att samhällslivet måste underordnas ekonomins krav.

Men kapitalismen är inte människans naturliga tillstånd.

Den är en historisk samhällsordning.

Den har uppstått genom människornas verksamhet och klassernas kamp, och den kan övervinnas genom en annan historisk utveckling.

Arbetarklassens revolutionära kamp har redan visat att kapitalets herravälde inte är oövervinnligt.

De tidigare generationernas revolutioner besegrades. Deras organisationer splittrades, förföljdes eller förvandlades. Deras vetenskapliga och politiska landvinningar underordnades i många fall partiers, staters och särskilda institutioners makt.

Men deras kamp var inte förgäves.

De lämnade efter sig erfarenheter som fortfarande tillhör oss.

Vi behöver inte upprepa deras nederlag.

Vi behöver förstå dem.

Vi behöver inte återupprätta gamla ortodoxier.

Vi behöver utveckla den levande förbindelsen mellan klasskamp, vetenskap och revolutionär organisering.

Vi behöver inte vänta på att någon annan ska skapa vår historiska framtid.

Vi behöver utveckla vår egen gemensamma förmåga att göra det.

Den kampen börjar inte någon annanstans än där vi redan befinner oss.

Den börjar där arbetare vägrar acceptera exploateringens villkor.

Där arbetskamrater börjar organisera sig självständigt.

Där kampen på en arbetsplats förbinds med andra arbetares erfarenheter.

Där nationella skiljelinjer övervinns genom gemensam solidaritet.

Där arbetarnas kollektiva erfarenheter blir till kunskap, medveten organisation och politisk handling.

Den proletära internationalismen måste återuppbyggas genom denna verkliga rörelse.

Inte som en allians mellan självutnämnda företrädare för arbetarklassen.

Inte som en samling historiska doktriner.

Inte som en politisk kraft som ersätter arbetarnas egen verksamhet.

Utan som den organiserade internationella klassrörelsens medvetna kamp för att upphäva kapitalets herravälde.

Vi vänder oss därför till arbetare som organiserar motstånd, till självständiga arbetsplatsgrupper, till kommunister som söker vägar ut ur de gamla traditionernas begränsningar och till alla revolutionära internationalister som vägrar acceptera kapitalismens framtid som mänsklighetens öde.

Vi uppmanar till gemensam undersökning av vår tids kapitalism.

Till utveckling av arbetarnas självständiga organisationer.

Till internationella förbindelser mellan kämpande arbetarkollektiv.

Till en revolutionär politisk verksamhet som förenar historisk kunskap med dagens verkliga klasskamp.

Vi kan inte lova att denna kamp blir enkel.

Vi kan inte lova att kapitalismens kris kommer att lösa våra problem åt oss.

Och vi kan inte lova att historien kommer att ge oss segern oberoende av vår egen verksamhet.

Men vi vet att den internationella arbetarklassen redan bär upp det samhälle vars makt den ännu inte kontrollerar.

Denna motsättning kan bli utgångspunkten för en ny historisk rörelse.

Det samhälle som bygger på vårt gemensamma arbete måste också kunna styras genom vår gemensamma, medvetna och fria verksamhet.

Det är denna möjlighet vi kämpar för.

Det är denna historiska uppgift vi vill bidra till att organisera.

Det är därför vi arbetar för den proletära internationalismens återuppbyggnad.

Arbetarklassens frigörelse måste vara dess eget verk.

För den internationella arbetarklassens självständiga organisering!

För kommunismen som verklig rörelse och revolutionär samhällsomvandling!

För återuppbyggnaden av den proletära internationalismen!

Internationalistiska arbetarorganisationen